

309/89 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 5.

తెన్నవట్టణము 1918 సం॥ నవంబరు నెల 1 వ తేది శుక్రవారము

No. 176

భాగము. 3

కాశీయాక్తివాడు సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౧౭౬

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాంస్కృతిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు బాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియ్యబడును. కాబట్టి యుపవిలేఖక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను దీనినెంబరు నెలలోపల పంపివైవేర్కొనబడిన విషయ వివరమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(విజ్ఞాన) ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞాన) కాబడినది. కాబడినది.

ఇప్పుటికాలపురుతి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆటోహామగాని, సారాంశమగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధమైనది. కేవల పుస్తకసారము.

సీతలవారికి కొన్ని చిరువులు చిలుకరించినచో, మనోగృహము మహాసన నిస్సలమయియును.

చిన్న నైజా (అర్రాం)	సీసా 1-కి రు 0.8-0
మధ్యరకము నైజా 1-రూ	" " 0.12-0
బోక నైజా 2 "	" " 1.4-0
నెట్టనైజా 4 " లేక 1/2 మెట్ట " "	" " 2.0-0

వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసామ్రాజ్య మొరకును, దీని ఆసక్తి మగు నకల సెంటు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సీసానైజాను, కాదునైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిలింపుడు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క నలుగురువలను పరికిలింపుడు గోరవారి దిగువవారికి ప్రాసినచో ఆటోదిల్ బహార్ గల సువాసనకార్థ ఉచితముగ పంపుదురు.

పోయెను: ఆంగ్లో-యూరప్ డ్రగ్ అంబు కమిషన్ కంపెనీ నెం. 155, బాన్సుమసీడు ఏర్పి, బాంబాయి.

మృత్యు లెంబు: మృత్యు తులనోత్తమాత్మ, నైజాబాద్, మృత్యు.

పోయెను: ఆంగ్లో-యూరప్ డ్రగ్ అంబు కమిషన్ కంపెనీ నెం. 155, బాన్సుమసీడు ఏర్పి, బాంబాయి.

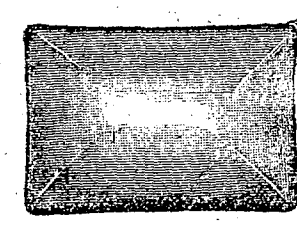
రంగుల చిత్ర పటము
 చిత్ర 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
 వి. వి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము,
 పోస్టు బాక్సు 212 వదరాను.

ఆంధ్రోద్యమము.
 మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువస్వామి ముఖ్య, వారి శిల్పపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
 కల రూ 1-8-0. పోస్టేజీ కేట.
 ఆంధ్ర వత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబి శెట్టిపేడి,
 మదరాసు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటియందుండు కొలాయెయిక్కు మరచిలను తీసివేసి కావలసినవలె గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటివలె బిగించిన యెడల మిక్కిలి సౌఖ్య కరమైన తలదీం దగును. ఆ క్కురతేనెపప్పు మరనుతీసిన గాలియంతయు పోయినచో కేబుల్ గాని వొడియందు గాని యుంచుకొనవచ్చును. ఇది శిరోబాధ గలవారికిని, ప్రయాణీకులకును తదితర ప్రమాదమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి 1/2 సౌఖ్యమును పొందును తలదీండు 1-కి అణాలు 0-8-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము. (536) చిరునామా: ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమెట్రిపేడి, సామలూరుపేట, మద్రాస్.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594
 పండితులవారి సిద్ధాపదములు.
 లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిర్మలైనను పరికింపుడు.
 ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.
 ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, బెర్మియన్స్, గోవా, ఫీజి, మలెబ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
 మనోభాగము "వికేయిక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింటు నున్న యెడల, మాటికి ధైర్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
 శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియ ననేక లోగములును, ఈ సిద్ధాపద తేనెనచే నాశ్చర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.
 కైడ్యకాలలో ననేకవిధముల గునట్టియు ముయోగక రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యోగ్యమగున నయెడల చియుచుండురు.
 విజ్ఞప్తైన యీవ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసానుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
 అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 280 మౌల్యున్న సీసా కేటా ౪౦, మౌల్యే.
 6 సీసాల లోకసారి లెప్పిండికొనిన టసాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
 12. సీసా లోకసారి కొనిన 2-12-0
 28. సీసా లోకసారి కొనిన 5-0-0
 నను సభోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదము సిద్ధాపదముల మొరకును.
 వివరము: శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

రెండవశ్రేణి ప్రెసిడెంటు నిల్వనుగారికి చేరినది. దాని వలన కలగు మార్పునుజూడెడు. ఇకముందు మిశ్రమండలి వారు తాత్కాలికవిధానపు పరిమళము తెలుపుటయే జరుగ గలదు.

జర్మనుల శిష్టసభ.

అధికారమునందు మార్పులేకుండుట.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— జర్మనుల శిష్ట సభయొక్క అధికారమునందు మార్పుకలిగినదని యొకసోమట కాధారములు లేదని కామన్సులకుయం దొకరు ప్రశ్నింప రావచ్చు సెషిలు ప్రభువు సమాధానము చెప్పియుండెరి. జర్మను రాజ్యకార్య దర్శులను కేయజరు చక్రవర్తియే నియమించెను. వారిని తొల గించు అధికారమును బహుశః అతనియందే యుండెనుమను. కావున జర్మనులయందనిర్వహణసభ మిశ్రమండలి యందనిర్వహణ సభలతో తుల్యమైనది కాదని చెప్పవలసి యుండును.

జనరలు గ్రోలెనరు.

ఆమెన్డరుడం, అక్టోబరు 29:— లూడెను దాడుపై స్థాన మున గ్రోలెనరు నియమింపబడెను.

ఆస్ట్రీయా.

కొంటు ఆండర్సే.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— లాన్సింగుగారు ప్రత్యేక ముగ ప్రెసిడెంటు నిల్వనుగారిలో మాటలాడెదలెనని కొంటు ఆండర్సేగారు లాన్సింగుగారికి ప్రత్యేకముగ తంతివార్త నం పిరి. కొంటుఆండర్సేగారు ప్రత్యేకముగ ఇటలీవారిలో రాయ బారములు జరుపగోరుచున్నారని తెలిపినది.

ఆస్ట్రీయా లొంగిపోవుట.

విల్వను మాఫించిన సారాంశముల సంగీకరించుట.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— (సాయం ౩-5-7.) ఆస్ట్రీ యామంత్రి ఆమెరికా విశేష కాంగ్రెసుకు లాన్సింగుగారు తెలిపిన యంశములను ఆస్ట్రీయాహంగరీ పాలకులు మిత్రమం దరికి తెలియజేసినట్లు విడువనగరమునండి బచ్చిన వార్త యొక్కటి నడుపుచున్నది. ఉండుట మిత్రమండలి యొప్పుకొని ఆమెరికాలో జరుగు వ్యవహారములను తోడ్పడుదురు గావని వ్యారండు కోరిరి. ఆస్ట్రీయామంత్రి కొంటు ఆండర్సేగారు అక్టోబరు 29-న తేదీని లాన్సింగుగారికి తంతివార్తను పంపించి విల్వను మహాశయము ప్రకటించిన యంశములను ఆస్ట్రీయా వా రొప్పుకొనిరని ధృవపరచిరి.

వారిట్లు తెలియజేసిరి:— ముందు యాధ్యములు జరుగ కుండ కట్టుదిట్టములను చేయుటకును జాతులందు సోదరభావ ము నెలకొల్పటకును మేనుడిగక ఆస్ట్రీయాహంగరీలోని వివి ధజాతులు తమయిష్టానుసారముగ తమ భూవిదేశను నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రయత్నములను జేసితిమి. ప్రత్యేకపు చక్రవర్తి రాజ్యాభిషిక్తులై నప్పటినుండియువారు కొంతకై నిష్కలమ భావముతో యత్నించుచున్నారు. ఆస్ట్రీయాహంగరీరాజ్యము కొంతని కోరుచున్నది. వెంటనే యుద్ధము విరమింప వలయు నని వారు కోరిరి. మానకనాతి పక్షమునను ఆస్ట్రీయాహంగరీ ప్రజల పక్షమునను రాయబారములు ప్రారంభమను గాక.

హంగరీమంత్రి.

చేటు అక్టోబరు ౩1:— కొంటు హెడిగారు హంగరీకి మంత్రిగ నియమితులైరి.

కేయిజరు చక్రవర్తి.

అతని ప్రకటనము.

ఆంస్టెర్డాము అక్టోబరు ౩౦:— బెల్లెను నుండి వచ్చిన తంతివార్తవలన క్రింది సంగతులు తెలియచున్నవి:— రిచిస్ట్రా గు సభయందలి కొంతమంది సభ్యులకు చక్రవర్తి యిట్లుచెప్పె ను. నేను రాజ్యాధికారమును హించుటకై నిశ్చయించుకొని నట్లు ప్రజలు తలచుకూడదు. జర్మను ప్రజలభాధిమునకై నేను రాజ్యత్యాగము చేయవలసిన సమయ మాసన్న మైనయెడల నేను నిశ్చయితో రాజ్యమును త్యజించెదను. కాని అట్టి తరుణ వింకను వచ్చియుండలేదు. రాజ్యత్యాగము జేయవలసి యుం డిననుడల యువరాజు పెదం తిమూసునకు సభ్యులు కట్టెదగని నలుగు సహోదరులున్నారు. దాన్నియంతోపాడైన సభయొట్టి రావులకును యుక్తకులకును పట్టుబడవలసి రాజ్యపాలనను జరుగును.

ఆస్ట్రీయామంత్రిలు.

ఆమెన్డరుడం అక్టోబరు ౩1:— ప్రధానమంత్రి కొంటు ఆండర్సేగారికిని కొంటుకరోలిగారికిని ఆముఖ్యము వరుసన ది కొంతకాలమువరకును వారిద్దరును కలసి విదేశవిషయము లను పక్కరించెదరు. పిమ్మట కొంటుకరోలిగా రొక్కచే విదేశమంత్రిగా నుండురని బుడాపెట్టుకుండి బెనరుజంటుంగు భవితవ తంతివార్త వచ్చినది.

మహాత్ములు.

మాతృశ్రు ప్రోత్సాహము.

స్టానహము, అక్టోబరు ౩౦:— నవంబరు 1౦న తేదీని బిష్ట వడు జరిగిడిగాన ఆవాసు వర్తమాని జరుపవలెను. మాతశ్రేషా లకు బహ్మయాలహుత్వాద్విగా పరిమానవలె నని బోల్షివిట వాయవకు గిడోపిపు తీవ్రముగా నుడివెను. పెట్రోగ్రాదులో ప్రజ లా:దోశము సుండుచున్నారని తంతివార్త వచ్చినది.

టర్కీ.

కనిస్టాంటిన్ నోపిలును కాపాడుట.

పారిసు, అక్టోబరు 28:— మారశేషమగు తురుష్క సేన బులేవర్ల చేరియున్నది. వారు కనిస్టాంటిన్ నోపిలును కాపాడుటకు చుట్టూను రెండవంక్రివిగా నేర్పుచు కొందురు.

తురుష్కుల సంధియత్నము.

పత్రికల విశ్వాసము.

ఆంస్టెర్డాము, అక్టోబరు ౩౦:— మిత్రమండలి వారితో తురుష్కులిపురు సంధిప్రయత్నములను చేయుచున్నట్లు తురుష్కు-పత్రికలు విశ్వసించుచున్నవి. సేనలను విరమించు కార్య మును తనిఖీచేయుటకై సేనలనుదింపు విమిత్రము నాకాదశము దార్జినట్లు జలపంధిలోనికి వచ్చుటకు దానిని తెరవవలసినదని తురుష్కు-ప్రజలు తలంచుచున్నారు.

కనిస్టాంటిన్ నోపిలు బ్రిటిషువారిస్వాధీనము.

కానుండుట.

లండను, అక్టోబరు ౩1:— ఆస్ట్రీయంగులందుతమవై నిత్యము ప్రయత్నములను జరిగియుండుటను క్రైనిట గాట్టుకొ నబడిన బ్రిటిషువానందరిని వదలుటకును తురుష్కు లంగీకరిం చిరని తెలియుచున్నది. దాదైన్యా నుగనుచుగుటనుగూర్చియు బ్రిటిషు నాకాదశము కనిస్టాంటిన్ నోపిలులో ప్రవేశించుటకు గూర్చియువార్త లలిక్తియును తెలియగలవు.

టర్కీవారిలో తాత్కాలికసంధి జరుగుట.

౩౦-న తేదీ రాత్రి తురుష్కులకును బ్రిటిషువారికిని తాత్కాలికసంధి జరిగినది. ౩1-న తేదీ మధ్యాహ్న మది ఆచరణ లోనికి వచ్చినది. మరతుల నన్నిటి నిపుడు పూర్తిగా తెలుప నీటిలేదు. బాంగ్లదుగుండా సేనలు నల్లసమాద్రము నకు నిరన్వితరముగ వెళ్లుటకు తురుష్కు లంగీకరించిరి. కైడిను వదలుటకును దాదైన్యా కోటలను బాస్సురునును బ్రిటిషువా రాక్రమించుటకును గూడ తురుష్కు లంగీకరించి రని పొద్దమెంటు ప్రజల సభలో ౫5 బార్జి కేవుగాన నుడివిరి.

జాల్కాను.

బొల్కనురంగము.

మాంటిన్ గ్రోవ విముక్తి.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— సర్వీయా యుత్తరభాగము నందు సర్వీయావారు దాన్యుబునదికి 4౦ మైళ్లదూరములో నుండిరి. మరీయుక సేన బోసినియా సరిహద్దు సమీపమునందు న్నుది. మాంటిన్ గ్రోయందలి సగముచేతమానకు శత్రుదాస్యము నుండి విముక్తి కలిగినది.

జకోస్లావకు రాష్ట్రము.

కోవెను హేగను, అక్టోబరు ౩౦ — ప్రేగులో జకోస్లా వకు రాష్ట్ర మేర్పరుపబడినది. అచట వారి జాతీయసంఘ మేర్పడినది. అచట వైనికపరిపాలనను పూర్తిగా నెగడినది.

మాంటిన్ గ్రోవిప్లవము.

ఆమెన్డరుడం, అక్టోబరు ౩౦:— మాంటిన్ గ్రోలో ప్రజ లకును విప్లవము కలిగినది. విప్లవకారులు స్కూటర్ నాక్ర మించిరి. ఆస్ట్రీయావారు ప్రముఖ వదలిపోవుచున్నారు. దక్షిణమునందు ఇటలీగారు శత్రువులను మూటకేసవంకకు తరము చున్నారు. కాన నాల విషయములు కలుగవలెనని నెట్టెంజి నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

సెర్వీయాసేన.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— సెర్వీయా ఆర్మీక సేన సెమెండెరియాకు తూర్పున దాన్యుబునదిని చేరి పాజర్స్కెట్టు నాక్రమించెను. శత్రువులు పలాయిస మగుచున్నారు. మేము మిలికోవకు - బోహోలా - పలంకానుచేరిమి. బెల్గ్రేడుకు 45 మైళ్ళలో నున్న మని పరానువారు తెలిపిరి.

హాలండు.

రైలువే రాధారీ.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— డచ్చివారి లింబర్గునందు బర్మములు రైలువే రాధారిని మోసివేసిరి.

స్థానికవార్తలు

హైకోర్టు:— నవంబరు 4-న తేదీ సోమవారమునాటి నుండి న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామి కాన్పులవారు క్రిమినలుకేసులను విచారించుటకు ప్రారంభించెదరు.

దీపావళి:— వరదాసు త్రిపుపవీధిలోనున్న కణ్ణక శ్రేష్టిధర్మగ్రంథాలయమువారు శేపునాయంకాలము ఆరు గంటలకు దీపావళి మహోత్సవమును జరుపుదురు. రావుబహ దరు కలవల కణ్ణక శ్రేష్టిగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

న్యాయవాది పరీక్షలు:— న్యాయవాది పరీక్ష లకు వచ్చినవారు హైకోర్టు ఆకిలెయైనైను డిప్యూటీ జిష్టాధి కారుగారి కలిసికొనినయెడల వారు దరఖాస్తుదారుల ప్రవేశ మునకు కావలసిన సర్టిఫికేటును ఇచ్చెదరు.

పౌరపాటు:— ఆంధ్రజాతీయ కలకాలవారి తరపున ౩౦ న తేదీ బుధవారమునాడు మాప్రతికయందు ముద్రింపబడిన విజ్ఞప్తియందు ఆర్. మదన గోపాలరాయుడు గారిపేరు పౌర పాటున ప్రకటించినందులకు చింతిలుచున్నాము.

నైనికు డొకడు మరారియైపోవుట:— వై.ఎం. సి. ఏ. భవనునందు కొంతకాలమునుండి బసచేయుచున్న బ్రవును అను నైనికు డొకడునలుగురు నిద్రాపుటయొద్దనుండి. రూఠిలు వెలచేయు వస్తువులను ఎరువుపుచ్చుకొని ఈయధ్యక్షరాయయై పోయినాడు. ఆతనిబాడల కనుగొనబట్టుకొనుటకు నేడుఎస్సె ఎ నేను పోలీసువారు ఉత్తరువులు జారీచేసినారు.

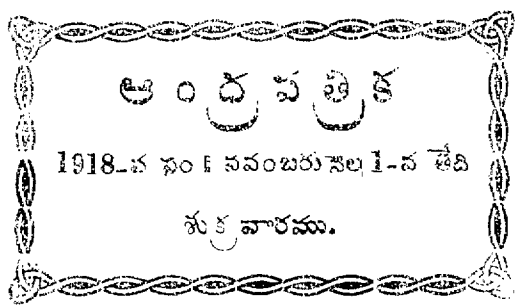
నిమ్మజాతుద్ధరణసంఘము:— న్యాయసభాది వద్ద నున్న సంఘమువారి పాఠశాలయందు ౩-న తేదీ ఆదివా రమునా డుదయము ఎనిమిది గంటలకు స్వామి బ్రహ్మసంద్య జంబునాథముగారు మధుపాననిషేధమును గురించి మాటలా డెదరు.

బేతాళలోకము:— ఇన్ ఫ్లయెంజా నివారణార్థ మేర్పడిన సిధికి సహాయముగా వై. ఎమ్. సి. ఏ. వారి యాజ మాన్యముక్రింద వై. ఎమ్. సి. ఏ. సభామంటపమున సిటీ ఎక్సెల్సియర్ క్లబ్బువారు శేపు కనివారము నాయంకాలము 5-౩౦ గంటలకు రావుసాహెబ్ పి. సంబంధము మొదలియారు గారి బేతాళలోకమనెడి యజ్ఞనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

నేతయంత్రాగారములు:— నిన్నటిదిన ముదయ ము అధికారుల యుత్తరువు ప్రకారము కూలీలందరు యంత్రా గారములలో పనిచేయుటకు వచ్చియుండిరి. కాని అధికారులు ఇద్దరు ముగ్గురు మనుష్యులుమాత్రము లోపల ప్రవేశించుటకు పిలువడిన యొక ద్వారమును తెరచియుంచిరి. ఆరుగంటలు కాగానే ద్వారము మూయబడినది. నుమారు రెండువేలమంది కూలీలులోపల ప్రవేశించవలక వెలుపలనే నిలువరలసిన వారైరి. సమయమునకు అచ్చటికి పోలీసుడిచ్చిటి కమీష. నరు రావు బహదరు భవానందం పిళ్లగారు కొంతమంది పోలీ సుసిబ్బందితో అచ్చటికి వచ్చియుండిరి. సర్ క్లమెంటుసిచ్చు నుగారు సయితమచ్చటనే యుండిరి. కూలీలుసిచ్చునుగారిని దర్శించి తమకందరికి లోనికి ప్రవేశ మిప్పించ ప్రార్థించిరి. సిచ్చునుగారు ప్రత్యేకము ఈవిషయమున తా శుమీయు బోక్స్ ముపుచ్చుకొనమనియు, ఇచ్చమెయెడల కూలీలు మధ్యాహ్న మువచ్చి సేలో ప్రవేశించవచ్చుననిరి. పోలీశుమీయు మాట లాడక గృహములకరిగి మధ్యాహ్నము పనిలో ప్రవేశించిరి.

ప్రకటన.

తేపు దీపావళి యగుటచే మా పత్రిక నేలు వడదు. సంపాదకుడు.

దీపావళి.

మనకు జ్ఞానమువచ్చినది మొదలీతంబుగను ప్రతివత్సరమును భారతీయులందరును మన ఆంధ్రులందరును ప్రతినగరమునను పట్టణమునను గ్రామమునను పల్లెయందును గూడ జరుపుచుండుట చూచుచున్నారము. ఈ కండుగ పర్వభారతసామాన్యమని నిశ్చయముగ తెలుపవచ్చును. ఇది యొక్క ఆంధ్రులదే గాదు. ఒక మహారాష్ట్రులదే గాదు. మరి మారాఠ్రిలదే గాదు. అసేతుహిమాచల పర్వతమును భరతఖండమున నివసించు నన్ని జాతులవారును, ఆంధ్ర, కర్ణాట, కర్నాట, మరాఠ, మళయాళి, వంగ, ఘోష్కర, పాంచాలాదులందరును, గర్భదర్శియు మొదలు ఘనభూమిపాలుని వరకును, పసికూన మొదలు పండబారిన ముసలి ముగ్ధవరకును యథావిధానముగ, యత్యైశ్వర్యముగ, దేశాచారానుగుణ్యముగ నీ పండుగను జరుపుచున్నారు. మారాఠ్రిలు, మహారాష్ట్రీలు, వంగీయులు, మన ఆంధ్రవశిష్టుంగవులు గూడ నిపుడు ఈ పండుగకు లక్ష్యదేవతారాధనమును కావించుచున్నారు. బొంబాయి మున్నగు నగరములందా యత్సవమును చూచియే తీరవలెను. ప్రతి గొప్పవర్తకుని యింటను లక్ష్య తాండవమాడుచుండును. దీపావళినాటికి కా రన్నీ బాకీలను ఖండితముగ వసూలుచేసి తమకుగల ధనమునంతను తమ మందిరమున నొకశుభ్రస్థానమున, రంగవల్లలంకృతమనోహర స్థలమున సమకూర్చి పాడకోటచారంబులం గావించి పూజించెదరు. వారికి వ్యాపారవత్సరము అశ్వజ బహుళ అసువసతో ముగియుచున్నది. కార్తీక శుక్ల పాడ్యమితో నూతన వ్యాపారవత్సరము ప్రారంభమగుచున్నది. కొత్తలెక్కల పుస్తకము లా నాడు ప్రారంభింపబడుచున్నవి. మరియొక విధము నూతన వస్త్ర ధారణము దేశమునం దంతటను కల దనియే చెప్పవచ్చును. కాని ద్రవిడదేశము మున్నగు దాక్షిణాత్య దేశములందు చాల పట్టణలతో జరుగు బడుచున్నది. నాగరక శిఖామణుల మనుకొను వారు ప్రాచీనాచారములన్నియు మూఢాచారములని పరిత్యజింతురు గాన వారీయాచారమును గూడ పరిత్యజించినను సాధారణముగ ప్రజలందరును దీని ననుసరించుచునే యున్నారు. ఆంగ్ల భాషయందు పట్ట పరీక్షాది యన్నత పరీక్షల నిచ్చినవారిలో పెక్కుండు గూడ నీ యాచారము నింకను పరిత్యజించుట లేదు. ఇదివరకు ఆంగ్ల విద్యాపారంగతు లందరును నవీనాచార పరాధులునియు పూర్వాచార నిరసకు లనియు సర్వ సామాన్యముగ తలపబడు చుండెను గాని అది యధార్థము గాదని మనమిప్పుడు గ్రహింపగలుగుచున్నాము. ఆంగ్ల విద్యాపారంగతులలో నెందరో పూర్వాచారపరాయణులును తదితరులలో నెందరో పూర్వాచార నిరసకులు నిపుడు కనం

బడుచున్నారు. ఇంకొన్ని మృష్టాన్నభోజనము, అభ్యంజనము, పితృదేవతారాధనము, దీపారాధనము, దీపికావిద్యోదము, బాణసంచును కాల్పుట, మున్నగునవి. ఈ దీపికారాధనము దినోదములలో చేసినదైనను దీనికిగూడ మతసంబంధము లేకపోలేదు. దీపారాధన చేయువారు శుచిగను స్నాతులై భారతవస్త్రముల ధరించి గృహదేవతాసాన్నిధ్యమున ప్రథమమున దీపారాధన మొనరించి పిమ్మట వానిని ఇతరస్థలములం దమర్చుచుండురు. అది దినోదముగ మారి బహురూపముల దాల్చినది. రంగురంగుల జపాను లాంతరుల దీపములు, బొప్పాయిచెట్లు మున్నగువానిని విధిగొన్నచుల కడి నాటివానిపై మట్టి నమిబలతో దీపములు, తోరణములుగ దీపములు, పరిసరవనముగ దీపములును గూడ విత్తెనుసారము వై భవ భుజనముల మనము చూచుచున్నాము. బాణసంచావిద్యోదము నెరుంగనివా రుండరు. ఇది చిరుతలను యువకుల నధికముగ పాకర్షించునదిగా నున్నది. తల్లుల చింతలతోనుండి భీరంగి బహుకాయల అగాదుల కడలి బాతుమని ఏడ్చు పసిపిల్లలు, పెద్దవాల్కు కాల్పుచుండ చూచి యానందించు ముద్దుల బిడ్డలు, సాహసముతో తామే కాల్పు ధైర్య శాలురగు బాలురు, దినోదమునకై తారాచువ్వలు మున్నగు వానిని కాల్పు తరుణవయస్కులు పోటా పోటీలు పడి వెలక్కాయలను గారకాయలను కట్టి పోట్లాటకు గడంగి తాయల వేట్లాట ముగిసిన కర్తల కొట్లాటకు గడంగు గడకాయలు పలువురుచు గలరు. ఫలితములు గూడ తమకు సుఖదుఃఖ వినితములుగనే కనంబడుచున్నవి. ఒడలు కాలినవారు తలలు జుగిలినవారు తుంటరుల దినోదమునకు తమ యిండ్లంబుకొని సర్వమును వదిలిరావార్యము కాగ కట్టుకుడ్డలతో సత్కెవ్వడుమీద ప్రాణములు తీర్చించుకొని వీధిలోనికి రాగ నచట కాల్పుబడు చువ్వలు రిప్పున వైకి రాగ కెప్పున కేలికిసండు గొండుల దూరి ఆక్రందనము నల్పు నిరకురాధులను గూడ మనము చూచుచుండుము. ఈ బాణసంచుక్రంద బహుళధనము భస్మమగుచున్న దని చింతించు నాధిక శాస్త్రవేత్త లెందరో గలరు. ముచిరెయో, చెడ్డయో, లాభయో నష్టయో, మహాభయో నాగరకతయో, తెలియదు గాని ఈ ఆచార మనూచానముగ వచ్చు చుండుట నిశ్చయము. ఇంకొకటి ముఖ్యముగా చెప్పదగినది గలదు. ధనికులకు ధనపూజ, బాలురకు బాణసంచు, పెద్దలకు పితృసేవ, దేవతాస్మరణములకు దీపికారాధనము, పరితలకు నూతనవస్త్రధారణము వలెనే పాదుకులకును పాశ్చాత్యనాగరకతా ప్రభుత్వలకును మధుపానాభరతి గూడ నీ పండుగలయొద్దధికముగ గోచరించుచున్నది. మద్యపానమున మైమరచి కోళ్ల పండ్లములు మున్నగు ద్యౌత్యకీడల యందు లాలసలై చాలధనమును గోల్పోవువారధిక సంఖ్యాకులు కలరు. వీసంతను పరికించిన అది యందు ప్రధానకారణముగనుండెను నుత్తమాంశమును నగ్నికణమును మాధ్యాచరణమును నిగురుగ మ్మిదనియు కాలక్రమమున ప్రజలు సదస్థులను విధిజంపజాలక పోవుటయే గాక అసత్తునకు ప్రాశస్త్యమును సత్తున కప్రాశస్త్యము నొసంగి రసము గూడ తలంపబడినది నిచ్చుచున్నది. ఏకారణమున నైన భూతత్వప్రీతి గావించుట మన పూర్వుల ప్రధానాభిమతి మని చారన్న బాసమున కొసంగిన ఆధిక్యమునుబట్టి మనము సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. నూనపులకే గాక కాకులకు చిమలకు కుక్కలకు వేయేలసర్వజనరాసులకును గృహమేధ యథాశక్తి నాహార మిడవలెనని వారి సంకల్పము.

సాధారణముగ వెరుక దీపావళిలో వర్ష కాలము పూర్తిగావంతరించుట కలదని తోచెనని. దానితో పాటు నేక్ష్యగాండ్రకు పోలము ననులును ముగియట కలిగియుండును. వర్ష ములధికముగ కురియుటవలన ఇరుకునలన నీరు నిలుచుటవలన కలిగిన మార్గాయపు లడంగుటకీ బాణసంచును కాల్పు పద్ధతియు క్రిముల నడంచుటకు దీపాత్సవమును ఏర్పరుపబడెనని కొందరు తెలిపెదరు. ఇది వ్యావహారికముగ కారణము. పౌరాణిక గాథ మరయొకరీతి నున్నది. ఆ పౌరాణిక కారణము ఏరపూజయోధ సన్మానములవై సాధారణమియున్నది. ప్రస్తుతము తెలుజరువలెనపుడు దేశకంటకుడగు నరకాసురుడు జగత్తునకు మహామకారము గావించి, ధర్మపరత్వ శార్థమును ధరణీభార నివారణార్థమును యదుకులమున శ్రీకృష్ణపరమాత్మ యై యవతరించిన సర్వేశ్వరుడు నరకదానవుని సహారించి నిజనగరంబున కేతెంచిన సం దర్శము న మార్గమధ్యంబున నున్న వారందరును తమ పట్టణంబుల నలంకరించి తాము పండుగ గావించి మృష్టాన్నంబు లారగించి నూతనవస్త్రంబులధరించి దీపాలంకారంబుగావించి బాణసంచా విద్యోదంబులతో సత్యభామాద్వితీయుడగు నా జేవదేవుడకి నీ రాజనంబు లొసంగి రనియు తదాదిగ నా పవిత్రదినమును స్మరించుటకు భరతఖండవాసులందరును గూడ నీ మహోత్సవమును జరుపుచున్నారనియు మనము వినుచున్నాము. ఇట్టి సందర్భమున సతీమత్త్వము విద్యావతియు భర్తృసేవావరంతోత్తము అత్రుత్రు విద్యాప్రపీణయునగు సత్రాజిత్తనూజనుగూర్చి గూడ నిండుక ప్రాయశః విరమింప జాలము. ఏరపుత్రియు ఏరవత్రియు ఏరకయు. ఏరవిభ్యాతయునగు నాపుర్ణధీధిలకము దుష్టాతు డగు నాకగడుడు సకల సద్యశోపేతుడగు నిజనాథు వక్రమముగ నిందించుటను విని సహింపక భర్త యనుమతిని వానితో కొంతతడవుపోరి వానిని మూర్ఛితుం చేసెను. వాడు రెండవసారిరణమున కాముతుడై నప్పుడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మవలన వానికి మరణము కలిగినవాడు పుణ్యగతిని బడయుగలుగు నను నుదార భావమున నామును సారథ్య మొనరింప నంగీకరించి దుష్టదానవసంహారంబున తన నాథునకు బాసట యయ్యెను గాన సకాంత ప్రజ్ఞానవతి యగు నానుదతీమణిని గౌరవించుటకు గూడ నాయుత్సవము జరుగుటకే ననుట సందర్భవీరహితము కాజాలదు. శ్రీ కృష్ణదేవుని శౌర్యాతిశయము జగద్విదితముగాని సత్యభామావధూటి సరకదానవుని మూర్ఛితుం చేయుటయు మేటిపగతునితో పోరు తననాథునకు బాసట యై సారథ్య మొనరించుటయు నసామాన్యచుగుటచే నావీరవిభ్యాతకు స్వాగతమొసంగుటయే ప్రధానసంకల్ప మని తలంచుచున్నాము. ఎఱువనేమి? ఏరపూజ, ఏరారాధనము ననునవియే ఈపండుగకు మూలకారణములు. ఏరారాధనమునకు పండుగలు జరుపబడుట మన తకములోనివారి కివరిచితివిషయము గాదు. ఈ యాచార ముకేభరతఖండముననే గాక పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ గలదు. ఇట్టి వేడుకలందు మృష్టాన్నభోజనమును, దీపవిద్యోదమును, బాణసంచును కాల్పుటయును పాశ్చాత్య దేశములందు మధుపానమును గూడ సామాన్యలక్షణములుగ నున్నవి. నూతనవస్త్రధారణమును గూడ వీనితో చేర్చదగును. ఈ కథతయే తొల్లింటి మనపూర్వులచే గూడ నవలంబింపబడినది గాని వైతికార్థిక దృష్టిచే పరికించిన ఏరపూజా మహోత్సవ ప్రాశస్త్యమున తెట్టిబోవమును కలుగకుండ త్యజింపబడదగిన ఆచారములు కొన్నిగలవు. వానిని త్యజిం

చిన మంత్రములు కలుగుననిగూడ మేము తలంచుచున్నాము. మొదటివి మధ్యపానమును దూర్వతక్రియయును. ఈమధ్యపానములు ముఖ్యముగ రూపుమాటువలెను. అట్లు గాక పాశ్చాత్యవాగర్కతా ప్రోత్సాహమున మధ్యపానవ్యసనము యా మరజనుల నే గాక ఇదివర కట్టి వ్యసనమునకు దానులుగాని తరగతులవానిగూడ వశంవదులను చేసికొన గలుగుట కడుశోచనీయము. రెండవది బాణసంచా క్రిందను తమకత్తిని సాటింపక ధనికుల ననుకరింపగోరి అమూల్యవసములకొరకు నధిక మగు ధనమును దుర్వ్యయ మొనరించుట. దీనివలన తాత్కాలికాభావసౌఖ్యభాంతి వారికి కలుగునమో గాని పదంపడి పారు సామాన్య కుటుంబావసరపదార్థములకు కూడ చాల కష్టపడుచుండుట లోకవిచిత్రము. పరమేశ్వరానుగ్రహమున నీపండుగ వాశ్రయించిన దురాచారము లంతరించి సదాచారము లభివృద్ధి నొందునుగాక. వీరపూజ విరాధాధనతత్పరత్వ మాంధ్రులయందలి శయించును గాత! కాలకూటనివాసము భౌతి ప్రపంచము నంత నలముకొనుచున్న పాశ్చాత్య మహాసమరానల మచిరకాలముననే చల్లారును గాక! మహాదారభావభరితు లగు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి మహాన్నతాశయములు మిత్రమండలివారందరి నాకర్షించి విశ్వమానవసౌఖ్యసంధాయకములగుగాత! భరతఖండమును పలుముఖముల పీడించుచున్న మహామారి విషాచి విషజ్వర అనా వృష్టికాటక దార్పిద్యాదిపర్వారీష్టంబులును రూపుమాసి జేశమున సౌఖ్యాగోగ్యసంపదలు నెలకొను గాత! ఈవత్సరమున దీపావళి మరియొక ముఖ్యకారణమున మరంత సంతోషప్రదమైనది. పాశ్చాత్య మహాసమర మంతరించు సూచనలను తెలుపు తంతివార్త లిటీవల హెచ్చుగా పచ్చుచుండుట యొకటి. అంతకంటె సన్నిహితము సువృష్టి. వర్షము వర్ష మని ఎల్ల ప్రాణులు నాహకార మొనరించుచుండ మహమ్మదీయ సాధరులను సనాతన ధర్మావలంబకులను సువృష్టికొరకు జేవతాప్రార్థనములను అభిషేకములను గావింపుచుండ నిన్నటినుండి కుంభవృష్టిగ వర్షము కురియుచు నెల్లవారికి నధికానందమును కలిగించుచున్నది గాన నిట్టివర్షముతో కూడ రేపురానున్న సరకచతుర్దశియు ఎట్లుండి జరుగనున్న దీపావళియు శుభప్రదము లగుగాత!

—(౦)—
పారిశ్రామికవిద్య

జేశపరిశ్రమలు వ్యాపించుటకు బూర్వము విద్యావ్యాసన సుత్యవసరమును దురభిప్రాయములు మనదేశమున నెల్లడలను వ్యాపించియున్నవి. ఈ మధ్య ప్రచురితమైన పారిశ్రామికసంఘసంవేదికము గూడ ఇట్టి అభిప్రాయమునే స్పష్టముచున్నది. కాని, ఫిలిప్సెను దీపులలోని పారిశ్రామికాశీక్షణమును గూర్చి “వెల్లు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక వ్రాయు వాక్యము లీపట్టున నెల్లరును గుర్తింపవలసి యున్నది. “పారిశ్రామికసంస్కరణమును విజ్ఞాన దృక్పథమునుండి గాక, సాంకేతికదృష్టితో తిలకించుచు, తదనుగుణముగ వర్తించు చుండుటచే, ఫిలిప్సెను ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించిన కార్యములు విజయవంతము లైనవి. అన్ని దేశములలోను ఈ విషయక మగు అభివృద్ధి యీ విధముగనే చేకూరినది. కాలక్రమమున విద్యావిహీను లగు కార్మికులు ధనవంతులై, ద్వావశ్యకతను గ్రహించిరి. వీరు తమ బిడ్డలను గాత శాలకుబంపి, విద్య గాత్రులు, తమతమ వృత్తు

లను కూడ వారికి నేర్పుచు వచ్చిరి. క్రమముగ వీరు విద్యావంతులగు పనివాంఛు అగుట సుసాధ్యమైనది. కాని బారతదేశమున చేతిపనులకు బదులుకా శాలావిద్య యొపంగబడుచున్నది. బాలురు కష్టమునకొచ్చి పనిచేయు నలవాటును మరపుకొను దనుక వారు కళాశాలయందే విద్యాభ్యాసము గావించుచుండును. అందు మూలమున వీరు కళాశాలను వదలిన పిమ్మట జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుటకు పడరాని పాట్లు పడవలసి వచ్చుచున్నది. గుహాస్తాలసంఖ్య అపరిమితముగ వృద్ధిజెంచుచున్నది. ఇందుమూలమున దేశపారిశ్రామికాభివృద్ధికై, విద్యావిహీను లగు వారికి గూడ సాంకేతిక విద్య గాత్రులై తత్వవసరముని యెల్లరకు శోధక పోయి. దీని భావ మేమి?

పెరంబూరునందలి బకింగుహము, కర్ణాటక మిల్లులలో పనిచేయు కూలీల సంతోషము ఏదో యొక విధమున నంతము నొందిన దని సంతసించితిమి. ఎంత కష్టముగ నుండినను, మిల్లు అధికారులు నియమించిన 6 గంటలకే కూలీలు వచ్చి పనిచేయుట కంగీకరించి యుండిరి. నిన్నటిదినమున ఈ యేర్పాటుల పనులందలి కూలీలు 6 గంటలకు పూర్వమే మిల్లు భవనములవద్దకు చేరియుండిరి. కాని, మిల్లు అధికారు లీ విషయము నింతటితో అంతము నొందింపలేదు. ముఖద్వారము మిగుల సన్నముగ నుండుటచే కూలీలందరు నొక్కువృద్ధిలోనికి బోవలెకలేకపోయినది. నడిగారి 6 గంటలైన పిమ్మట మిల్లు అధికారులు తలుపులను మూసివైచి, ఆ సమయమునకు వెనుకల నున్న వారిని పనిలో జేర్చుకొనరైరి. ఇట్టి చర్యకు మిల్లు అధికారులు గడంగుటకు గతంబేమి? మిల్లుభవనద్వారము - సన్నముగ నుండుట వలన కూలీలు కష్టము లనుభవించవలసినదేనా? ఇది య్యోగ్యాయోమోయాహించుటకష్టపాధ్యము. పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారు కూడ అస్థలమున నుండి యీ అన్వాయమును కన్నులార నీక్షించుచుండిరి. ఇట్టికట్టోల మితటితో సంతము నొందకున్నయెడల ఈ సమస్య యీ నగరక్షేమమునకు భంగకరముగ పరిణమించు నని భయమందుచున్నాము.

మితవాదసభ నేటిదినము సాయంకాలము 2-30 గంటలకు గౌ. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మగు నని తెలియుచున్నది. ఆహ్వానసూక్ష్మము లగు వాచాగారి యొక్కయు, అధ్యక్షు లగు బెనర్జీగారియొక్కయు ఉపన్యాసములు మా కార్యాలయము జేరినవి. వీనిని సోమవారమువాడు ప్రచురించుచు, వీనిని గూర్చి మా అభిప్రాయము వెలిపెదము.

బొంబయిలోని విరోపియనులందలి అధికారేతరుల ఎక్సెసివ్ యరు నాటకశాలలో అక్టోబరు 29-వ తేదీనపుడే రాజ్యాంగ సంస్కరణ విచేదికవిషయమై తమ యభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. విరోపియను సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద పథ జరిగినది. మేము ప్రాణముగారు సభాధిపత్యమువహించిరి. ప్రత్యేకకాశాప్రాతినిధ్యమును సంస్కరణము లియ్యకపోయినందునకు తమ యసహృదీ సభవాని తెలిపిరి. వాణిజ్యసంఘములు మున్నగువాని ప్రాతినిధ్యమే గాకుండ వారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కూడ కోరిరి. అధికారియోజనమువలన వారికి ప్రాతినిధ్యము లభింపను. సంస్కరణములందు విరోపియనుల కిచ్చిన స్థానమును గురించి విచారించుటకే ముఖ్యముగ సభ ముడినది. భారతము సామ్రాజ్యమునకు విరోపియను లెంతవరకు తోడ్పడినందు ఆధ్యక్షులు వివరించి భారతము ఆంగ్లాండునముక్రింద నుండినంత కాలమున, ఇతరుల భారతరక్షముమీదకు రాకుండ అంగ్లులు మామనాతి పరమను దేశమునందలి శాసనసభలను ఆంగ్ల సంఖ్యయే అధికముగనుండి తీరవలయునని నెలవిదిపిరి.

గ్రామాధికారుల వారసత్వపు హక్కులు.

దొరతనమువారి అభిప్రాయము.

1894, 1895 సం॥ లలో చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు గ్రామాధికారుల సేవానిధానమును, వారసత్వపు హక్కులను గురించి రెండు శాసనములను చేసెనున్నార. ఆ శాసనములు కార్యరూపముగ బెట్టిగ, గ్రామపరిపాలనమునందు చాల లోపములు దొరతనమువారికి కనబడుచున్నవి. గ్రామపాలనము నిరర్థకతరహాగా జరుగుటకు గాను ఆ శాసనములను మార్పు చేసి, కొద్ది మాసములలో వానిని శాసనసభాసభలో ప్రవేశపెట్టి ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించు కొనినారు. దొరతనమువారికి తోచిన మార్పులే గాక ప్రజలు శాసనములలో గల లోపములను తెలిపినయెడల దొరతనమువారు వానిని కృతజ్ఞతతో, నైకొక సంస్కరణలైయున్నార. ప్రతివారికి శాసనముల పట్ల దొరతనమువారి అభిప్రాయము తెలియుటకు ప్రతిజిల్లా గజెట్టులలో ప్రభుత్వము వారు చేయదలంపొనిన మార్పులు, దేశభావలలో ప్రచురించుటకు నిశ్చయించారు.

ఇందు విషయమునదొరతనమువారి కొక జి. ఓ. కు కొద్ది దినములక్రిందట ప్రచురించినందుండిరి. దానిలో శాసనములలోని విషయముల మార్పుచేయుటకు ఆనేక కారణములను చూపియున్నారు. వానినిండు ముద్రించుచున్నాము.

గ్రామములలో అధికారులకు, తగిన శక్తిసామర్థ్యములు గలిగి గ్రామపాలనమును జనుప్రభుత్వముగా నిర్వహింపవలయునని దొరతనమువారి కోరిక. ఈ కోరికను కార్యరూపమున బెట్టుట కేదిధముగ పనిచేయవలయునా యని చాలకాలము నుండి దొరతనమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

ఈ శాసనము ప్రకారము ప్రకృతము రాజధానిలోని పనులట్ల గ్రామాధికారులకు వారసత్వపు హక్కుల ననుసరించి అంతకుముందును నుద్యోగులపుత్రులను నియమించుచున్నారు. అథవా అట్టివారు తేలియవల రివిద్యా అధికారులకు గ్రామాధికారుల దగ్గర బంధువులకు నియమించుట కధికారము గలదు. కాలక్రమముబట్టి మాడగ, ఇది అంత తృప్తికరముగ నుండుట లేదు. గ్రామపరిపాలనము అంత బాగుగా నిర్వహింపబడుటలేదు. ఉద్యోగుల గౌరవప్రతిష్ఠలక చాలభంగము కలుగుచున్నది. ఇందువలన వారసత్వపు హక్కులను వీరివేసినయెడల గ్రామపరిపాలనము బాగుగ నిర్వహింపబడుటకు సగుహాయముండగలదా యని తోచుచున్నది. ఆలోచించి మాడ, ఇది అంత లాభకారి కాకాలదని నేటపడుచున్నది. ఇంతివరకు దేశమునగల హక్కులను నిజమెట్టిదను నేమియు భరదా లేదని చెప్పవచ్చును.

అందువలననే వారసత్వపు హక్కుల గమనించునపుడు సాచుర్యులగు వారిని గ్రామాధికారిస్థానమునకేరివిద్యాఉద్యోగులు నియోజించునపుడు అనుసరింపవలసిన కొన్ని నిబంధనలను మాత్రము ప్రకృతిము శాసనములందు పరణ చేయబడును. గ్రామకార్యముల నిర్వహించుటలో సమత్వము కావలసిన మార్పులు శాసనములందు చేయబడును.

తరువాత ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరిపాలనమునందు శాసనములలో చేయబానిన మార్పుల నూచించిరి.

గ్రామపరిపాలనము బాగుగ జరుగుటకు గ్రామాధికారులమీద జేయబడు అపేక్షసంఖ్య చాలవరకు తగ్గించుట అవసరము. గ్రామాధికారులు అన్యాయముచేయుటకుండు నుండుటకు మాత్రము ప్రతిసేరములోను నొక అపీలు చేయవలెదచ్చును. తహాలుదారులు, డిప్యూటీతహాలుదారులు గ్రామాధికారుల పరిపాలనము కనుగొనుచు, లోపాలోపముల వెలిసికొనటకు శాసనములందు మార్పులు చేయబడును. ఇట్టి అధికారముల వలన గ్రామపరిపాలనము బాగుగా నిర్వహింపబడునని దొరతనమువారి యభిప్రాయము. వీనిని 1909 సం॥ర మధ్యమున సవరణ చేయ దలంచిగాని అటులు చేయుట కప్పుడు దొరతనమువారికి నీలులేదు.

జమీందారి గ్రామములలో నున్న గ్రామాధికారుల వారసత్వపు హక్కుల సయితము గౌరవించుటకు శాసనమునకు తగిన మార్పులు చేయబడును.

ప్రీతిజము అనునర్థము పదివేల రూపాయలు వెల చేయుబట్టలవేళ్లను గాడ్లచురిది రొడ్డు అను ప్రదేశమునుండి ఖరగ పురమునకు లైలుద్వారాపంపెను. ఖరగ పురములోవేళ్లను విప్పిమాడగా ఒక వెయ్యిరూపాయల సరకు అగపడలేదు. పోలీసువారు లైలుగూర్చు పెద్దకు అధికారిగానున్న చారు చరణభోను అను నతనిమీద అనుమానము జరించి వానియొంటిని సోదాచేయగా సరకంతయు చిక్కినది.

బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలోని సర్వేతరగతి బాలురు :
ప్రధాన పాఠ్యభాగము కనుపించుచున్నది.

దీపావళి వసూళ్లు.

దీపావళి వసూళ్లను సందర్భమునందు బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు ప్రత్యేక వసూలు చేయటకు చేతులు ఎల్లుండి, కొందరు పెద్దవనుష్యులు నగరములోని పలుప్రాంతముల దర్శింప నిశ్చయించుకొనినారు. వారిచేయల నిచ్చట చేర్చుకొనుచున్నాము.

మైలాపురము:—పక్క సోనసుందరయ్యగారు, వేమవరపు రామరావుగారు, కర్తా రామరావుగారు, పురాణము నాగభూషణయ్యగారు, చల్లూ రామరావుగారు.

రాయపేట:—పక్క సుబ్బారావుగారు, కొత్తూరి కామేశ్వరరావుగారు, సేరి నారాయణమూర్తి పంతులుగారు.

తిరుక్కోణేటి:—ప్రయాగ రాఘవయ్యగారు, జి. సత్యనారాయణమూర్తిగారు, ఎం. ప్రసాదరావుగారు, బుర్రా సత్యనారాయణరావుగారు, నేలాల కృష్ణారావుగారు, బి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు (ఇంజనీరింగు కాలేజీ) బులుసు ప్రకాశముగారు.

చింత్రాడపేట:—సి. నరసింహారావుగారు, పి. వి. చలపతిరావుగారు.

కెల్లపేట, నంగంబాకములు:—డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు, కే. వి. లక్ష్మణరావుగారు.

వైదాపేట, మాంబలములు:—కొండ్లూరి సత్యనారాయణగారు, కర్తా లక్ష్మీనరసింహయ్యగారు.

ఎగూరు, మాంటుకోడు, పురుషేటలు:—దినకరీపురపాత్రవరావుగారు, పి. చెంచయ్యగారు, పి. వి. చలపతిరావుగారు.

పుర్రవాకము:—డాక్టరు కే. ఎన్. కేశరిగారు, కేవలమర్ల రాజగోపాలరావుగారు.

వేపేరి, పెరియమెట్టు:—జరుగుమల్లి సాంబశివరావుగారు, కొచ్చర్లకోట నుబ్బారావుగారు.

రాయపురము:—జి. వి. నుబ్బారావుగారు.

తండియూరుపేట, చాకలిపేట, తిరువత్తూరు వ్రాకోడ్లు:—సి. బి. రామారావుగారు, తాడేపల్లి చిదంబరముగారు, వక్కలంక కామరాజుగారు, వెరుమాళ్ల రాజుగారు.

కార్జిటపురము:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, పినుపాటి సత్యనారాయణ, వెనురుమాడి కేశవగిరిరావు, కొటంరాజు రామారావుగారు (తింబు పెట్టి, లింగి పెట్టి ఆర్మీయనవిధులు), దొరస్వామి అయ్యగారు, గద్దెరంగయ్యనాయుడుగారు ముత్యాలపేట) ఆకవులెంటు జి. నరసింహయ్యగారు (వాలాపుకోట్ల, పి. జల. సుబ్రహ్మణ్యము పెట్టిగారు, కొల్లిపెర బాబురావుగారు, కవుల శ్రీరామకృష్ణగారు సల్లాగురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు, అక్షేపల్లి వసుదానస్వామికృష్ణిగారు, గాడిచెల్ల మారినోళ్లవరావుగారు, లక్కరాజు బసవయ్యగారు, వాడిళ్ల వేంకటేశ్వర కృష్ణగారు, కాళ్లూరి గోపాలరావుగారు, నల్లూరి కృష్ణయ్యగారు, (గిద్దెరిగి, గోవిందస్వామియని విధులు మున్నగునవి) కవులచలపతి రావుగారు, కేలి చలపతిరావుగారు (సామాకారు

వెరంబూరు:—పి. పార్థసారథి నాయుడుగారు.
చిల్లివాకము:—రెంటాల నరసింహారావుగారు.
వాటియోడ్లమాభిమానందరు వారికి సహాయముచేసి తమకు తోచినంతవరకు వాటియకలకాలనిధికి సహాయముచేసి కృతార్థులగుదురుగాక.

హిందూదేశేతరతత్వశాస్త్రముక్రింద రంగమునందు జరుగుచున్న కేసునందు చిత్తరంజనదాసు గారు చెప్పిన వాదము నకు దొరతనమువారి ఎడ్వోకేటు సమాధానము చెప్పించు దాసు గారివాదము నరిగ లేదని నుడివెస. భారతదేశ శాస్త్రసంఘటికరణమునకు పూర్వమే రక్షణశాస్త్రము నిర్మితమైనది. జోక్యముకలిగించుకొనవలసిన పార్లమెంటువారు ప్రమేయమునకులిగించుకోలేదు. ఆకోర్టులో కేసు నెగ్గకపోయినను ప్రీవీకౌన్సిలు నకు ఆర్జీలు చేయుదమని దాసుగారు నెలవిచ్చి దానిని ప్రాసీ కొనవలసినదని జడ్జి గారిని కోరిరి. వాదించని సంగతులు వాదన చేయబడినదని రెండవక్షమ వారు చెప్పినాడ.

జడ్జి:—నన్నభయమెట్లెదవా?
దాసు:—జడ్జిగారిల్లు భావించినందునకు విచారించుచున్నాను.

జడ్జి:—అట్లు చెప్పటకు మీకు అధికారము లేదు. అంత మిత్రుత్వము నాకు గ్రాహ్యమై యుండక పోవచ్చును.

దాసు:—కేసులో ఈ విషయములు బయలుదేరుట వలన మేము జాగ్రత్తపడవలసియున్నది. ఇదివరకొక కేసులో కొంతనష్టము కలిగినది.

సిక్కుల మతగ్రంథమును తగులబెట్టుట:—బక్రీదు పండుగనాడు సిక్కుల మతగ్రంథములు గ్రంథ సాహెబును తీలముజిల్లాలోనిసాంద్రీగా గ్రామముననుహమ్యవియుజతగులబెట్టిరి. దానినిగూర్చి పంజాబుదొరతనమువారికి ప్రకటించిరి. 18-9-19 తేదీన మధ్యాహ్నము సిక్కులు కొందరు పార్లమెంటునకు స్వయంత్రుల నాహ్వానించుచు కేసు వేయుచులే పైటలను చలించిరి. మహమ్మదీయులకచ్చి తప్పెటలను నాయంపవలదనిగా సిక్కులు వారినితిట్టిరి. పిమ్మట సిక్కులును మహమ్మదీయులును కొట్టుకొనిరి గాని ధర్మశాలను దోచుకొనుట మతగ్రంథములను తగులబెట్టుట సత్యముగావని దీనిని విచారించిన హిందూమతస్థుడగు పోలీసు నలువనెట్లను తెలిపెను.

నల్ రవీంద్రుని గీతాంజలి సచిత్రములతో ప్రకటితమగుచున్నదని కొంతకాలముక్రింద తెలియవచ్చినది. ఆగ్రంథ మిప్పుడు ఆమెరికాయందు ముద్రితమైనది. తోకమున నందరుడు దానినివీకకాలమునందు చదువుకొంటుంటేయు సుదేశముతో గ్రంథములను ఆమెరికాయందే నిలవయుంచుట. అది ముందు తెలుపడలదు. రవీంద్రుని ఆశ్రమములోని చిత్రకారులే చిత్రములను చిత్రించిరి. అభివభారతకళాగ్రేసరుడు రవీంద్రుడు.

ఆహారపదార్థముల ఎగుమతులు:—పంజాబునండి వైశ్యమీద సేవలకు కావలసిన సామగ్రిలను కలెక్ట్రోలరు సర్టిఫికేటు గల సామానులను తప్ప ఇతర సామానులను పంజాబులో ఏదేమను సుండియ బయటను ఏదేమనునను ఎవరును కొనిపోగూడదని ఇండియా దొరతనమువారి రాజ్హింబిరి.

వాలంటీరు సిగరెట్టును

ఉపయోగించుడు.

ప్రకృతము మార్కెట్టులోయుండు అన్ని రకముల కంటే ఇది శ్రేష్ఠతమమైనది 6000 సిగరెట్టును 10 ప్యాకెట్టుగా కట్టియుంచబడియుండు పైపై 1.కి వల రూ 15-0-0 మాత్రమే మొత్తముగాకొను చక్రతలకు మంచి కమావను భవ్యబడును. వివరములు కావలసిన యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పి. ఆర్. క్విట్టే అందు కో.
1841 చంద్రబిల్డింగుస్సు, తంజావూరు.

వాతావరణ స్థితి

1918 సం॥ నవంబరు 1-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పగోన్ము 24 గంటలలో	అల్పగోన్ము 24 గంటలలో	మున్సీ 24 గంటలలో	వర్షము 1 నుండి 24 గంటలలో	మున్సీ 1 నుండి 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	85.5	74.8	0.84	32.84	39.39
వాల్తేరు	88.5	74.8	0.88	19.53	31.68
కాకినాడ	85.0	75.1	1.28	22.70	31.75
బందరు	89.8	75.2	...	28.42	33.71
గుంటూరు	91.6	76.0	...	19.37	28.87
నెల్లూరు	81.6	75.1	3.80	12.05	21.79
మద్రాసు	84.2	74.8	4.10	19.10	29.57
హైదరాబాదు	89.6	71.5	...	17.61	29.60
అనంతపురము	95.9	72.1	...	12.78	21.40
చిత్తూరు	94.8	71.5	...	10.75	17.70
కర్నూలు	93.4	73.6	...	18.05	24.24
కడప	91.5	76.4	0.11	12.79	26.11
తెంగుతురు	88.3	68.3	...	22.50	31.19
నెల్లూరు	89.2	74.8	...	16.61	31.89
శేలము	94.4	76.8	0.25	15.88	33.91
కోయంబుత్తూరు	93.0	72.3	...	9.72	16.30

భారతదేశపు కల్పముయొక్క పశ్చిమార్థ భాగమునను చెన్నరాష్ట్రముయొక్క దక్షిణభాగమునను వాయుభారము తగ్గినది. ఈతగ్గుదల దక్షిణాగ్రమునందును మలబారులోను విశేషము. ఋతుసంబంధమైన వాయువికల్పము ప్రస్తుతము బంగాళాఖాతపు నైపుత్రిముల దోచుచున్నది. అందువలన రాజధానిలో తూర్పురస్థుల భోరణి కనిపించుచున్నది. బంగాళాఖాతముయొక్క య త్రవడుక్కున ఈశాన్యవాయువు జ్వాలక విధముగా పీచుచున్నది. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగముందు నైపుత్రివాయువులు పీచుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. తూర్పు తీరమందును కణ్ణాటక దేశమందును శీతోష్ణస్థితి మొత్తముమీద మిక్కిలి లెక్కనగనున్నది. దత్తమండలము లలో నంతకన్న నెక్కువగా నున్నది. పకటి యుష్ణస్థితి మద్రాసు తీరములో తక్కువగాను మధ్యప్రదేశములందధికముగాను నున్నది. అంతటను వాయువ్యదిశ మామూలుకంటే నధికముగా నున్నది. మలబారులోను దత్తమండలముల పశ్చిమ భాగమునను దక్కను బొంబాయిలోను మేఘములు కొంచెముకొంచెము గన్పించుచున్నవి. తక్కినస్థలములందాకాశమున దట్టముగా మబ్బు పట్టియున్నది. తూర్పుతీరమున వర్షము లధికముగా కురిసినది. దక్షిణాగ్రప్రదేశములందు కొంచెముకొంచెముగా కురిసినట్లు తెలియవచ్చినది. రాష్ట్రమునందలి యధిక భాగములలో వానలు కురియునూచనలు గనిపించుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

రిఫారము కమిటీవారు నవంబరు 3-వ తేదీనుండి కాగ్రమును మొదలుపెట్టెదరు.

హరారాయంత్రాగారములలోని చేయుచున్న యొకూలి రైలుబండిక్రింద పడి శనివారమునాడు మరణించెను.

అలహాబాదు వ్రాకోడ్ల ముఖ్య న్యాయమూర్తు: అజమీరులో ప్రజలను మోసపుచ్చి అరెస్టుచేయబడిన గ్రే అంగ్లేయునికి నాలుగేండ్ల కఠినశిక్షను విధించిరి. గ్రే యిది ముందు అలహాబాదు కారాగృహమునకు వెళ్లి వచ్చియున్నాడు.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

Turkey Offers Peace Proposals. Unconditional Surrender.

LONDON, October 31.—4 P. M.

Reuter is informed that Britain has officially received definite peace proposals from Turkey which are regarded as tantamount to an unconditional surrender.

LONDON, October 31.—4 P. M.

Turkey has agreed to an armistice.

Occupation of Constantinople by British Naval forces Imminent.

LONDON, October 31.—5-20 P. M.

It is understood that Turkey has offered to lay down arms in all theatres and release all British prisoners. News is momentarily expected of the opening of the Dardanelles and the occupation of Constantinople by British Naval Forces.

LONDON, October 31.—5-50 P. M.

In the House of Commons Sir George Cave announced that an armistice between the Allies and Turkey was signed last night and came into operation at noon to-day. It was not yet possible to give full terms, but they included the free passage of the fleet through the Bosphorus to the Black Sea, the occupation of the Straits of Dardanelles and Bosphorus necessary to secure the passage and the immediate repatriation of British prisoners. (Long and prolonged Cheers).

Allies' Armistice Terms to be Announced.

LONDON, October 31

WASHINGTON.—A supplementary German note has been delivered. It is stated that it makes no change in the situation. The next step is expected to be announced by all the associated capitals to theelligerents giving armistice terms.

Turkish Peace Move.

Turkish Press Credits Reports.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—The Turkish press is disposed to credit the current report that Turkey is negotiating with the Entente. The public favours the opening of the Straits permitting the entrance of the fleet for the purpose of landing a detachment to supervise demobilisation.

The German Bundesrat, Power in no way Modified.

LONDON, October 30.

Replying to a question in the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that there was no evidence that the power of the German Bundesrat was in any way modified. The German Secretaries of State were appointed by the Kaiser and they were presumably liable to dismissal by the Emperor. Therefore presumably the so-called German War Cabinet did not correspond constitutionally to the Allied War Cabinets.

German Rail Traffic.

LONDON, October 30.

German rail traffic through Dutch Limburg has been discontinued.

The Political Changes in Germany.

LONDON, October 30.—8-25 P. M.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Germany has despatched a supplementary note to President Wilson explaining the constitutional changes in Germany.

Why Ludendorff Resigned?

LONDON, October 30.—8-25 P. M.

General Ludendorff's resignation has been hitherto explained as chiefly due to the failure of his military plans, but later advices strongly intimate that he endeavoured to overthrow the new Government and establish virtually a military dictatorship, but the Government proved stronger than Ludendorff who was forced to resign. The incident illustrates the future possibilities if the Government weakens.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that General Groener has been appointed as Ludendorff's successor.

When the Kaiser Will Abdicate. His Majesty's Declaration.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—According to a telegram from Berlin the Kaiser told a number of Members of the Reichstag that people must not think that he had decided to stay on the Throne. He added that if the moment came, when the interests of Germany demanded it, he would abdicate unhesitatingly but the moment seemed not yet to have come. It is generally admitted that abdication "when it takes place" will be in favour of the Crown Prince's eldest son necessitating a Regency Council headed by the Chancellor.

Austria's Complete Surrender. At one With President Wilson on All Points.

LONDON, October 30—8-5 P. M.

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna states that Austria-Hungary has communicated the contents of Count Andrássy's note to Mr. Lansing to the Allied Governments requesting that they will agree to the proposal and support them in Washington. Count Andrássy on the 29th of October telegraphed to Mr. Lansing and confirmed Austria-Hungary's complete acceptance of Mr. Wilson's declarations. He said "In complete harmony with the endeavours of Mr. Wilson to create safeguards against future wars and to create a family of nations we have already made preparations to enable the races of Austria and Hungary to determine and carry out unhindered their future constitution in accordance with their own wishes." "He also drew attention to the Emperor Karl's unswerving endeavours towards peace since his succession. Count Andrássy concluded by emphasising that peace was more than ever desired to-day by the Monarchy and all races in Austria and Hungary reiterating the request for immediate armistice on all fronts and the initiation of peace negotiations in the interests of humanity and of all races in Austria and Hungary.

LONDON, October 31.

BALE.—Count Hadik has been appointed Hungarian Premier.

Count Andrássy's Dramatic Note.

LONDON, October 30.—9 P. M.

It appears that Count Andrássy's dramatic new Note was telegraphed direct to Mr. Lansing personally beseeching him "To use your influence with the President" Count Andrássy is further credited with the intention of opening separate negotiations with Italy.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—A telegram to the 'Weser Zeitung' from Budapest says:—Counts Karolyi and Andrássy have reached an understanding under which Count Andrássy will be Joint Foreign Minister temporarily with Count Karolyi, thereafter becoming the Hungarian Foreign Minister—"Thus completing the separation of Hungary and Austria".

Newspaper Censorship.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—The censorship on newspapers from Austria has been abolished.

Great Britain

The Impending General Election. Continuance of Party Truce Urged.

LONDON, October 31.—7-15 a. m.

A meeting of Fifty Unionist and Liberal Members of Commons supporting the Government passed a resolution that the return to the party system during reconstruction period would be a national disaster. The resolution urges all parties to continue the truce. The Labour Party has not yet determined its attitude. In the event of dissolution, most elaborate preparations are being made to enable soldiers to vote.

Women Travelling On Sea. Prohibition to be Reviewed.

LONDON, October 30.

In the House of Commons Dr. Macnamara stated that the prohibition of British women travelling on sea would be reviewed as soon as it was certain that merchantmen were immune from enemy attack.

General

Allied Naval Conference. The British Representation.

LONDON, October 30.

PARIS.—An important Allied Naval Conference is being held, presumably with the object of formulating armistice demands. Sir Eric Geddes and Admiral Wemyss are included in the British representation.

Half of Montenegro Reclaimed.

LONDON, October 30.

The latest news shows that the Serbians in Northern Serbia are now forty miles from the Danube while another force of Serbians is near the Bosnian frontier. Nearly half of Montenegro has been reclaimed.

Rising in Montenegro.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.

AMSTERDAM.—A telegram from Cettinge states that a general rising has broken out in Montenegro. The Austro-Hungarians are hastily evacuating the country and the insurgents hold Skutari. Interesting developments are foreshadowed as the enemy forces are being driven back upon Skutari by the Italians from the south.

Italian Front

Allies Captures and Progress.

LONDON, October 30.—9 P. M.

An Italian official communique says:—Between the Brenta and the sea three-quarters of the Italian army is engaged in conjunction with the Fourteenth British Army Corps, a French division and an American infantry regiment. The enemy eastward of the Piave is yielding under this formidable pressure. We gained advantages yesterday in the region of Fertica and Coldillors. Our operations astride the Piave resulted in the captured of Seguisano and Mount Cesent. We reached the southern outskirts of Quern. Our Eighth Army reached Vittorio and is now fighting northward of Cavigliano. Our Third Army crossed the Piave at San Dona Di Piave and eastward of Zenson. The total of prisoners is 33,000 and the guns captured amount to several hundreds. In Albania we have occupied San Giovanni Di Medua and are advancing towards Scutari.

Many Prisoners Taken.

LONDON, October 30.—8-35 P. M.

A British Italian communique says:—The Tenth Army since the commencement of the operations has taken 11,000 prisoners of whom the Fourteenth British Corps has taken 6,176. The number of guns and amount of material have not yet been enumerated. The Montello group of armies has made a magnificent advance and has taken many prisoners.

Austrian troops to Oppose Italians.

LONDON, October 30.—10-5 P. M.

The Austrians have withdrawn three divisions from the Western front to oppose the British and Italians who have crossed the Piave on a front of over thirty miles. We have reached the outskirts of Oderzo and are advancing across Monti Cano towards the Livenza river.

20,000 Prisoners Taken.

LONDON, October 30. 7-30 P. M.

ROME.—The Allied offensive on the Piave has hitherto resulted in the taking of over twenty thousand prisoners. The attacking front is now over a hundred kilometres from Grappa to the sea and the third Italian army under the Duke of Aosta has begun the advance and established bridgeheads on the Lower Piave at Salgarada opposite Zenson and Santa-Dona Di-Piave. The advance of Twelfth and the Eighth Armies threatens from two directions Vittorio, the enemy's only outlet to the Venetian plains from the Brenner pass.

LONDON, October 31.—7-15 A. M.

The Italian communique says:—Eastward of the Piave we continue to advance rapidly sweeping away enemy who vainly attempted to stem our march. Heads of our columns have reached Serravalle, Ursager, Glarina and Oderzo. Our cavalry has been launched on the plains and some squadrons have entered Sacile. The Third Army is brilliantly overcoming strong resistance between Piave and Montebelluna. Opening into the Ponte-Di-Piave was carried after very fierce action. We have occupied Asiago. Thousands of prisoners and many captured guns are still uncounted. We have liberated numerous Italian warprisoners whom enemy had heavily worked in lines of communication.

Austrian Troops in Italian Territory Withdrawn.

Serbian Territory Evacuated.

LONDON, October 31.—6 A. M.

The Austro-Hungarian official message says:—On the Venetian Plain the English and Italians thrust further forward and appreciably extended places at which they have broken through northward and southward of Montello.

Taking into account the resolve oft expressed to conclude armistice and peace ending the struggle of nations, our troops fighting on the Italian soil will evacuate the occupied region. The Eastern wing of our forces operating in Serbia has already crossed to the northern bank of the Danube. Rearward march on the Save and Drina continues, the enemy nowhere following.

LONDON, October 31.—6 A. M.

The British Italian official communique says:—Our advance continues. In yesterday's operations Northamptonshire Yeomanry operating in the advance of infantry took two hundred prisoners. The Third Army crossed the Piave to southward of Fentarmy which with the Eighth and Twelfth armies advances rapidly. The Eighth Army occupied Vittorio. Aerodromes at Tanus and Pordenone and Dumps at Sacile are in flames. Ten thousand hostile infantry were attacked from air near Sacile and scattered in all directions. The British under General Pennella Commander of the Twelfth Italian Corps entered Asiago.

LONDON, October 31.—12-40 P. M.

The British Italian Communique says:—The Tenth Army continues to advance all day long. British cavalry co-operating with the Italian cavalry reached the western outskirts of Sacile. The Fourteenth British Corps occupied Oderzo. We advanced practically the entire length of objective planned by General Diaz in October. Infantry's energy and determination were beyond all praise. Despite the lack of food and sleep and constant fighting, the thirty seventh Italian division and seventh and twenty third British divisions advanced without relief to final objectives. The Royal Air Force did excellent work dropping over two tons of bombs and firing twenty thousand rounds of ammunition with good results. Sacile-Pordenone road is littered with killed and wounded and the debris as a result of their attacks. Eight enemy aeroplanes were bombed yesterday and were found destroyed on Godega aerodrome. Two British are missing. The British operating on the Asiago Plateau entered Camporoveren and captured the heights of Montecat. The Tenth Army took over 12,000 prisoners.

Western Front

French Progress.

LONDON, October 30.—4-35 P. M.

A French communique says:—North of Guise we made progress on the north bank of the Oise and captured Peaufort Farm west of Lesquelles. On the right of Peron we readvanced east of Monceau Le Neuf.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.

To-night's communique from Marshal Haig says:—Nothing occurred except outpost and artillery activity.

The Aerial Attacks.

LONDON, October 30.

The Press Bureau states:—The Independent force attacked on Tuesday night two important chemical works and one aeroplane works at Manneheim with good results also blast furnaces at Durbach, railway at Thionville and Offenbourg and the aerodrome at Hangenau. Direct hits were made on all targets.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.
A French communique says:—The Serbian cavalry have reached the Darube east of Semendria and have occupied Pojarevat. The enemy is retreating headlong. We have reached the front of Milenovac-Topola-Falanka and are forty-five miles from Belgrade.

Salonika Front

Indian Telegrams.

Simla

Weather Report.

Calcutta

'Gitanjali'.

By Sir Rabindranath Tagore.

CALCUTTA, October 31.

Sometime ago it was announced that an illustrated edition of "Gitanjali" by Sir Rabin-drana-th Tagore was in the course of preparation. It is now interesting to learn that this work has been printed in the United States where it is being published, but owing to shipping difficulties it has been decided not to circulate it to the public just at present. Printed copies are accordingly being held over in the United States. The main object in view is to publish the work simultaneously to the English reading public all the world over. Illustrations of this edition are by the school of Mr. Abanindranath Tagore, the pioneer of the modern Indian Art movement.

Bombay

THE MODERATE'S CONFERENCE.

President's Arrival.

BOMBAY, October 31.

Mr. Bannerjee, President of the All-India Conference of Moderates party, arrived this morning at 7.15 by the Bengal-Nagpur Mail. On alighting from the train at the Victoria Terminus he was received and garlanded by Sir Dinsha Wacha, Chairman, and members of the Reception Committee. After shaking hands with his friends Mr. Bannerjee left the station in a motor car to the Taj Mahal Hotel where a suite of rooms have been taken for the President. The members of the reception committee present on the station platform included the Hon. Mr. Gokuldas Parekh, the Hon. Mr. Sethna, Messrs. Rahimtullah Currimbhoy, H. M. Samerth, W. B. Pradhan, G. M. Gupte, H. P. Mody, N. V. Gokhale, and D. G. Dalvi. The Hon'ble Mr. P. C. Mitter, Rev. B. A. Nag, Messrs. Prithwis Chandra Rai, J. N. Basu, D. C. Ghose, S. P. Basu and thirty other delegates came in the same train with the president. A number of volunteers were also present on the platform.

**A Full Time Coroner for Bombay.
Request Rejected.**

BOMBAY, October 31.

In reply to a memorial to H. E. the Governor submitted by Sir Jamsetji Jijibhoy, President of the Parsi Panchayat, on behalf of some of the inhabitants of Bombay of various communities for the appointment of a whole time Coroner for the city of Bombay the Acting Secretary to the Government states that on a careful examination of cases in which inquests were held during the last three years that Government find no evidence of any considerable delay in the completion of inquests to the point at which orders releasing the body were passed. They therefore regret that they cannot accede to the request for the appointment of a full time Coroner which would involve considerable expense with very slight advantage in return.

Two Talukdars Die of Influenza.

A European with six Previous Convictions Sentenced.

There were 39 deaths from influenza at Allahabad yesterday.

Burma

Recognition of War Service.

Rangoon, October 25
(Delayed in Transmission.)

The Local Government has issued a notification dealing with the conditions of preferential treatment to be given for Government employment to Burmans who have served during the war. The position of those who for various, satisfactory reasons could not enlist will be protected.

The Influenza.

RANGOON, October 30.

Last week's influenza deaths in Rangoon were 554. Respiratory diseases 89, equal to 90 deaths daily. The President of the Municipality when interviewed in order to close the cinema replied that he had no power and did not think it necessary. The arrangements for dealing with the epidemic were controlled by the Local Government and the Municipality was only called in to help. The Health officer has been asked to report on the desirability of enlarging cubic space per person in living rooms, the spread of the epidemic being attributed to overcrowding.

The "Rangoon Times" strongly urges action against spitting in streets and houses as this objectionable habit spreads the disease.

Case Under Defence of India Act.

Arguments in Appeal.

RANGOON, October 30.

Replying for the Crown to Mr. C. R. Das's arguments in the Defence of India Rules cases the Government Advocate claimed that Mr. Das's arguments were unsound. The Defence of India Act was passed before the Government of India Consolidation Act and Parliament which could have interfered did not do so. Replying to a remark by the Judge regarding sentence the advocate said it was no part of his duties to express opinion as to the sentence. Mr. Das in replying asked the Judge to take note of his remarks, as, if the case was lost in this court he intended to go to the Privy Council and did not want the other side to say that points had been argued which had not been argued.

His Honour: Don't you think that sounds like intimidating me?

Mr. Darr said :—He was sorry the Judge should take that view of his remarks.

His Honour:--I do not think you had any right to make such a remark. Perhaps I did not catch the spirit in which the remark was made.

Mr. Doss said he had to protect himself as those questions had arisen in this case and he had suffered in the previous case.

Orders will be passed next week.

South India

The Travancore Legislative Council.

TRIVANDRUM, October 10.

The special session of the Travancore Legislative Council commenced sittings on Monday to consider the Select Committee's report on the Municipal Bill. Dewan Bahadur Krishnan Nair, Dewan, presided. The Committee had consulted all interests concerned and met all who had different views on the various provisions of the Bill. The main features are that half the number of members of every municipality will be elected, only one-fourth being nominated by the Government. Elections of both Members and Presidents do not require confirmation by the Government. There was a proposal that women may be declared qualified to stand as candidates. The Council vetoed the proposal as local conditions and customs are against such proposal but women have had powers of vote. This privilege will continue. Other provisions are on the lines of the municipal acts in British India.

TRIVANDRUM, October 31.
The special Session of the Travancore Legislative Council closed this evening after discussion on the Select Committee's report on the Municipal bill. Various amendments were proposed by non-official members. The Dewan winding up the proceedings made a short speech about the origin and progress of municipalities in the State during the regime of His Highness and pointed out the usefulness of the present bill. The Bill was passed for final reading.

Punjab

Export of Foodstuffs Prohibited From Punjab.

LAHORE, October 31.
The following Press Communique has been issued by the Punjab Government. It is notified for general information that instructions had been issued by the Government of India to the railways, concerned prohibiting the

movements of food grains (other than military stores or on Wheat Commissioner's account or when covered by the Controller of Contracts certificates) from any station in the Punjab, to any station outside the Punjab except on certificates countersigned by the Director of Civil Supplies, Punjab.

Burning Of the Sikh Sacred Book.

The Local Government has instituted inquiries into the alleged burning of a copy of "Granth Sahib" on the day of Bakrid by the Mahomedan residents of the village Gadari Jhelum district and publishes the following facts for general information: On the 18th September 1918 at midday two Khatri Sikhs of Ghakkar village of Gadari named Makhan Singh and Lal Singh reported to the police that at about 10 or 11 o'clock on the previous evening while they and other were singing in their Dharmsala a number of Ghakkar Muhammedans of the village suddenly appeared and told them to desist. A quarrel ensued in the course of which blows were given. There upon a large crowd of Mahomedans entered the Dharmsala assaulted the Sikhs carried off "Granth Sahib" and other books and Rs. 200 cash and also stripped the building of all furniture. While this story was being related two Ghakkars of the same village arrived and reported to the police that they assembled at a Mosque on the previous evening for namaz, but that when the Imam gave the call to prayer one of the Khatri climbed the roof of the house and began to beat the drum while Makhan Singh and Lal Singh sounded their prayer. The Mahomedans asked them to desist. Their requests were received with abuse. Blows were exchanged in consequence but there were no further violence. The story of looting at Dharmsala was denied. The Hindu Sub-Inspector in charge took up the inquiry and proceeded to Gadari where he satisfied himself that the report of sacrilege was a pure fabrication. The request addressed to Khatri by Ghakkars to refrain from disturbing them at their prayers had led to a dispute in which a few blows were exchanged but no serious fracas and no looting of any kind had occurred. The falsity of the charge of sacrilege and looting is further proved by the subsequent report of burglary by Makhan Singh's son at his shop at the village Dhuk Budhiah. He is also said to have suspected a number of Ghakkars of Gadari in his report to the police. Those reports proved to be false after enquiry. From the beginning to end the story of theft and sacrilege was concocted and father and son both lodged false complaints to implicate Ghakkar. The reports which have appeared in the press regarding burning "Granth Sahib" has no foundation.

మిత వాదుల సభ.

అధ్యక్షుని రాక.

బాంబయి అక్టోబరు 31:—మిశ్రనాథులసభకు అధ్యక్షతవహించవలసి యుండిన సురేంద్రనాథ బ్రాహ్మణ్ణి నేటియు దశమ 7-15 నిమిషములకు బంగాళా నాగభృగము మెయిలు మీద వచ్చిరి. వారు విక్టోరియా టెలిఫోను వేషములతో దిగినతోడనే ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు సర్ డిన్నానాచా, ఆహ్వానసంఘ సభ్యులు సత్కరించిరి. బ్రాహ్మణ్ణి స్నేహితులతో మాట్లాడి మోటారుమీద టాజిమహలు హోటెలువకు వెళ్లి పోయిరి. అధ్యక్షునితో 30 మంది వంటియ్యకరతినెగురు వచ్చిరి. కొందరు కలంటిరులు కూడ స్నేహితులవచ్చిరి.

మొదట మనందు పనిచేసిన బ్రాహ్మణ కుటుంబములకు గవర్న
మెంటు పనుల నిర్వహణమునందు సహాయములను చేయు విష
యమై బ్రాహ్మ ప్రభుత్వమునా రొక ప్రకటనమును వెలువరిం
చిరి. కారణాంకితములచే నేనలా చేరలేకపోయిన వారిని
కా పోషించుదురు.

గత పాఠమునందు రంగమునందు విషజ్వరమువలన 564 మందియు, క్యాసావయవ వ్యాధివలన 88 గురును చనిపోయిరి. సగటున వారు దినమునకు 90 మందివంతుల పోయిరి. సీసీమా కం వెనిలను మూసి చేయు విషయమై మునిసిపలిటీ అధ్యక్షుని చూడగా తనకధికారము లేదనియు, వానిని మూసి చేయవలసిన యగత్యము లేదనియు చెప్పిరి. విషజ్వరవ్యాధి నివారణవిషయమై గవర్నమెంటువారు ఏర్పాటులుచేసిరి. వారు మునిసి పాలిటీవారి సాహాయ్యముచేకొరెరి. ప్రజలు క్రిక్కిరిసియుండుట వలన వ్యాధినిచ్చినది భావించుటచే గడులయం దెంతమంది యుండుటకు వీలగునో, ఒక్కొక్కరునిపై కెంత వికాలమైన ఫల ముండవలయునో నిర్ణయించి తెలుపుటకు ఆరోగ్యాధికారినికొరెరి.

కోడమిద ప్రజలు ఈమీసే నుటవలన బాధి ప్రజలు
చుందుటచే నట్లుచేయకుండ కట్టుబిట్టచూల నేర్పరుచుటకు
రంగమైయున్న పతిక కోరుచున్నది.

యవతీవిద్యాశిలము, బాపట్ల:— ఈ శ్రీవిద్యా
లయము 5—8—15 తేదీవి కీర్తిత కేసురా లగు చొరగుడి
సీతమ్మగారివల్ల స్థాపింపబడి నేటివరకును బడుగుచున్నది. ఇచట
ప్రతిదినము 12 మొదలు 5 ఘంటలవరకు శ్రీలకు ఉచితముగా
ఇంగ్లీషు తెలుగు విద్యలు నేర్పబడును. ఇందు శ్రీలే
యపాఠ్యాయినులు. వీరిలో స్కూలు ఘనముగా పేరు ప్యాను
అయినవాండ్రున్నారు. 8-వ తరగతివరపు స్కూలువారు 8వ
గ్రేడు చేసినారు. ఇదివరకు బడువుచుండే కొందరికి నెల
1 కి రు 7, రు 6, రు 4 ల చొప్పున స్కూలువారు విద్యార్థిని
వేతనముల నిచ్చుచున్నారు. శ్రీలవిద్యాభివృద్ధికిదియంచినలము.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

కృష్ణా జిల్లా పెద కట్టెపల్లిలోని బాలికపాఠశాల వార్షిక పరీక్షలను ఈ నెల 28-న తేదీని జరిగినది.

కృష్ణామండలమునందలి, నూజివీడుతాలూకా కాటూరు గ్రామమునందు, గతనెల 21-న తేదీని పురవాసులు సమావేశమై, శ్రీరామగంగధాలయము ఆనుపేర నూతనముగా సొక పుస్తక భాండాగారమును స్థాపించిరి.

ఉల్కాపాతము:— నైర్మతిమాల సత్వర్మధురంబుగ పొక పావు ఘంటవరకు గ్రామమంతయు భల్లుచుని తెల్లవారు నల్లు తేజము వెదజల్లుచు నొకయుల్క భూమిపై బడి నది సాలూరునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీరామనాథ స్వామి మహోత్సవము:— శ్రీరామ నాథ స్వామిమహోత్సవము బృందావనపురమందు (బందరు) 16-10-18 తేదీ ప్రభృతి 22-10-18 తేదీలందు పోర్ల వేంకట రత్నం సన్మహారాజు ఆధ్వర్యమున జరుపబడినది.

గోదావరి జిల్లా పెద బ్రహ్మజేపము గ్రామములోని శ్రీరామ కొండరు చండ్రువారికిని సెప్టెంబరు 11న తేదీ మొదలు ఇప్పటివరకును దినమునకు రెండుకుండలమంది వంటన ఒక పూట బీదలకు ఆహారము చేయుచున్నారు.

గుంటూరు తాలూకా విందూరు గ్రామమునందు నెవళ్ల పూడి రాజేశ్వరశాస్త్రిగారు మాధవస్వామివారి ఆలయమును కట్టించుచున్నారు. వారికి గ్రామవాసు శేషము తోడ్పడుట లేదు. వారు తోడ్పడుటకు డి. రంగయ్యగారు ప్రార్థించుచున్నారు.

తెనాలి తాలూకా గోనెపూడియందు చాలమందిమాల ముడియు తిండిలేక చూడిపోవుచుండ గ్రామవాసులు ఆలోచించి ఆలసేతువు ప్రకాశం డాగరమహాశయన బాస కాచి పోయిరి. కొక సంఘము నేర్పరచిరి. గ్రామవాసు లెత్తుతానామతో పనిచేసి బీదలకు నాపాపముచున్నారు.

పరశురామ శ్రీతి:— చిత్తూరు జిల్లా నారాయణవనం తాలూకా దామరపాక గ్రామములో 27-10-18-న తేదీ రాత్రి 1 గంటకు పెద్దభాస్కరుగారి సేతు దుర్మార్గు తెనాలి నిప్పంటించిరి. ఆగరి సేతు అవీధియందు మరిపడునారు ఇంట్లను పూజ్ గ పరశురామశ్రీతి చెందినది. మొత్తముమీద భాస్కరు మున్నగునది 20 వేల రూపములను నష్టము సంభవించినది. (విలేఖరుడు)

మరణవార్త:— రాజమహేంద్రవరమున జాలకాలము, బౌక్ నెండరి స్కూలునందు బ్రధానోపాధ్యాయులగు నుండి యిటీవల తమస్వస్థానమును కార్యోద్యమమున కరుగు వెంచి పట్టెట్టుచువారినాధ భర్తపాఠశాల మానేజరుగను కార్యోద్యమము రాజాస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగున పనిచేసిన సుబ్బరాజుగారు విషజ్వరముచే నీ నెల 29-న తేదీ రాత్రి కీర్తిశేఖరరెని తెలియవచ్చుచున్నది.

కైకలూరు తాలూకా సభ:— కైకలూరు తాలూకా కైకలూరునందు నవంబరు 8న తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటల నుండి జరుగును. 1. నీటితీరుక హెచ్చించుట; 2. రెండవంటకు నీటిసప్లయచేయుట; 3. కైకలూరు తాలూకా గ్రామముల లిస్తులను కొంతకాల మాపుట; 4. మొకపల్లపు శిస్తులను ధారాళముగా రిమిషనులు ఇచ్చుట; 5. కఠవుపనుల నేర్పాటుచేయుట; 6. శ్రీ తీరువదరభాస్తులను మంజూరు చేయుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును.

గన్నవరం తాలూకా రైతుల సంఘపు స్టాండింగు కమిటీ సభ 8-11-18 తేదీ యుదయము 12 గంటలకు ఇందువల్ల గామములో సమావేశమగునని తెలిపియుంటిని. కాని ఆనాడు వీపావలి బండుగ యగుటచే సమావేశము 9-11-1918 తేదీ యుదయము 12 గంటలకు మార్చబడినది కాన స్టాండింగు కమిటీ సభ్యులు అప్పటికి తప్పక దయచేసి యేలూరున జరుగు త్రిమండల రైతుసభకు ప్రతినిధులను పంపుటకు కోరబడుచున్నారు.— శంకర వేంకటేశ్వరరావు, గన్నవరం తాలూకా రైతుల సంఘ కార్యదర్శి.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గుంటూరు జిల్లా తెనాలి తాలూకా పెదపాలెం గ్రామకాపురస్తులు కమ్యుటలజులు పురుంబాక నరసయ్యగారు ఈ గ్రామము ఈ పంచముల నిమిత్తం స్థాపించబడిన పంచమధ్యపాఠశాలలో విద్య నభ్యసించుచున్న చంచు బాల బాలికలకు ఈ శు. విజయదశమి నాడు సుమారు రు 25-0-0 విజయల తుంకుగుడ్డలను భర్తముగా పంచిపెట్టి కరవుకాలములో వారి గుడ్డల యిబ్బందిని తీర్చినారని చెప్పుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను.

ఈ నెల 26, 27 తేదీలను జనరాజవాసుగారి ఆధ్వర్యత క్రింద కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల దివ్యజ్ఞానశాఖలవారి సమావేశము జరిగినది. ఈ జిల్లాలలోని దివ్యజ్ఞాన సామాజికల చాలమంది సభకు విచ్చేసియుండిరి. పరింకాయల పున్నమ్మగారు దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు భర్తము చేసిన గృహము తోటల ప్రవేశముచోత్సవముకూడ ఈ సందర్భమున జరుపబడినది. రాజోపురంపత్తనము ఈ సమావేశము కాకిచాడలో: జరుగవలయునని నానిలాల వేంకట శివావధానులు గారు కోరుటకు ఆదట జరుగునటుల తీర్మానించబడినది.

గతనెల 25 న తేదీని బెజవాడలోని రామమోహన భర్తపుస్తక భాండాగార భవనమునందు దివాన్లపార్లమెంటు సభ్యులైన బాసకి రామయ్య పంతులుగారి ఆధ్వర్యముక్రింద పారలసభ జరుపబడి దిగున తీర్మానములు ఏర్పడినవి:— (1) ఆయుర్వేదమున నేమియో తెలిసికొనకయే ప్రభుత్వమువారు తిరస్కారనాకర్మములను గవించుచున్నందులకు ఈసభవారు తమ ఆసక్తిని తెలుపుచున్నారు. (2) జేత ప్రముఖులను, ప్రభువులను ఆయుర్వేద శాస్త్రాభివృద్ధికి ప్రోత్సహ మొనర్చుటయు నది సభవారు కోరుచున్నారు. (3) బహుళ 18 భస్మంతరిపూజ చేయుటకును, భస్మంతరి భిక్షుసంఖ్యకును ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లా రాజోలు తాలూకా గోపాలపురమునుండి విలేఖరు లొక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— చెన్నపురి కాసన సభలో జమీందారుల ప్రతినిధియు జేతభక్తుడుగను శ్రీ పోలవరము జమీందారుగారు మరణముచే నై సభలో పొక సభ్యత్వము భారీఅయి యున్నదిగదా! తత్సభ్యత్వమునకు మాజమీందారుగారు శ్రీరాజా యుష్మలపాటి వేంకట విజయగోపాలరాజుగారు ప్రయత్నించినచో తత్పదవి కర్తవ్యలగుదు రని మా విశ్వాసము. వారు అంగీకారమునామోదించును. స్వాధీనత్యగులు, వితరణపరులు, సమస్తమరణములు గల్గినసత్త్వములు, అహింసాపరులు, శ్రుతియులు, సాహసకు లక్ష్యసాహాయులు రాబడిగలవారు, రైతుల కష్టములనుగూర్చి బాగుగ తెలిసినవారు, తత్పదవికి శ్రీరాజావారు ప్రయత్నింతురు గాక!

గోదావరి మండలములోనున్న రాజోలు తాలూకాకు చెందిన గోపాలపురములో గత నెల 24 తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు తర్ద్రావు రైతుల సమావేశము జరిగెను. గోపాలపురము ఎట్టేలు శ్రీరాజాయుష్మలపాటి వేంకటవిజయగోపాలరాజుగారిది. వారి రాజాకారేంద్రునే తత్సభ గూడెను. పోతాపర్వత చినఅంకరాజుగారుగ్రహీతము నలంకరించిరి. గోదావరి మండలసంఘ సంచార కార్యదర్శి వేపులపల్లి సూర్యరామయ్యమూర్తిగారు రైతుల కవగాహనమగునటులు నీటితీరునకు గూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ చేయవచ్చు నీటితీరునకు అసమ్మతిని తెలుపుచు సభయందు తీర్మానించిరి. రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డులో ఇమిడియున్న రాజోలు తాలూకాకు ప్రత్యేకపుతాలూకాబోర్డును సభవారుగోరిరి. (2) కొత్తపేట ఫిర్కాను ప్రత్యేకడివిజుగా జేయుటకును గ్రామ సంఘము పొకదానిని ఏర్పాటుచుటకును కూడ తీర్మానించిరి. 12 గురు సభ్యులగు గ్రామసంఘమునొకదానిని ఏర్పాటుచిరి.

అక్టోబరు 27 న తేదీని గుంటూరు పురమునందు కన్య కాపరమేశ్వరీ ఆలయమునందు ఆశేష ఆర్యవైస్యలు సభచేసిరి. సభలో మద్ది వేంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారును కనకపల్లి రామస్వామిగారును కీర్తిశేఖరయ్య శ్రీరామ వేంకటసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠిగారి జీవితచక్రమును నుంకు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారి జీవితచక్రమును విపులముగా విశదపరిచిరి.

శ్రీరామ వేంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారి మరణమునకు దుఃఖించు పరమేశ్వరుడు వీరిని నిత్యసూరులలో జేర్చుటకు ప్రార్థించుచు వీరి పుత్రులకును పుత్రికలకును వీరి మామగారికిని ఈసభవారి యొక్క సంతాపమును తెలియపరచుచు వా-

ఈమరణమునకు చింతింపకుండుటకు కోరుచు తీర్మానింపబడినది.

నుంకు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి మరణమునకు దుఃఖించుచు పరమేశ్వరుడు వీరిని నిత్యసూరులలో జేర్చుటకు ప్రార్థించుచు వారిఅన్నగారు సుబ్రహ్మణ్యంగారికిని తమ్ముడు శ్రీరామయ్య శ్రేష్ఠిగారికిని వీరిపుత్రులకును పుత్రికలకును భార్యకును ఈసభవారియొక్క సంతాపమును తెలియబఱచుచు వారు ఈమరణమునకు చింతింపకుండుటకు కోరుచు తీర్మానింపబడినది.

వెనుకొండ డిస్ట్రిక్టుమునసపుకోర్టు

1918-వ సం॥ వ్యాజ్యపు నెంబరు S. C. 175.

వాది:— మాకం లక్ష్మయ్య సా॥ హిందూపురం. ప్రతివాది:— ఆకుల బసవప్పభార్య లక్ష్మమ్మ సా॥ కిరికేరు ముజరా చిననవపల్లి పురుష్ మిట్టమిడిపల్లె తాలూకా హిందూపురం.

ప్రతివాదిమీద వాదిఅనేవాడు రు. 75-0-0 నిమిత్తము నీమీద వ్యాజ్యము తెచ్చినందువల్ల స్వతహాగాని క్రమముగా సంకటము తెలియచెప్పుబడి వ్యాజ్యముతో చేసినముఖ్యమయిన అన్ని ప్రశ్నలకు ఉత్తరము చెప్పకూడిన స్త్రీదరు ద్వారాగాని అట్టి అన్ని ప్రశ్నలకు ఉత్తరము చెప్పకూడిన కూడానచ్చే యేదో ఒక మనిషి ద్వారాగాని సవరణ దావాకు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగలందులకు 1918 సం॥ నవంబరు-4 తారీఖున పదలు: 11-గంటలకు యీ కోర్టులో హాజరయ్యేట్లు యిందువల్ల ఆజ్ఞాపించడమయినది.

పయిన చెప్పబడ్డ దినమందు నీవు హాజరకాకుండా తప్పిపోయ్యేదల, నీ హాజరును ఆవ్యాజ్యమును విచర్చ చేసి తీర్మానించడమవు నని నీవు తెలుసుకోవలసినది.

1918 సం॥ అక్టోబర్ నెల 29-న తారీఖున వాచ్చేరా లున్న కోర్టునుద్రులున్న వెయ్యబడ్డది. (1861) హెచ్. వెంకోబరావు, ఫార్ మాడ్క్లార్కు.

నోటీసు.

బెజవాడ కాపరస్తులు, పబ్లికెట్టి పంకాల్ నాథ్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య కి బెంబల్లిగి కరణప్ప 4 మందక వెంకట్రాముడుగారి కుమారు (1) ఈ. హనుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు కిగూడవల్ల కుత్సారా ముడుగార్ల తాలూక క్రిద్దగ్రా మల్లేశ్వర రై సుమిల్లుపేరుతో బెజవాడ బౌక్ మ్యూనిసి పల్ నెం 4/1 రు గల ఇంట్లోపెట్టబడిన ప్యాక్ట రీల్ ఇంతవరకు మర్కచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హక్కుపకర్ గల అయిల్ ఇంజన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, అందుకు సంబంధించిన మిట్టింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, పొల్ల రుద్దకా ప్యాక్ట రీక్ సంబంధించిన చిల్లరసామానులను భాగస్థులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలకు వేలముచేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయుచును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కొనవచ్చును. ముతులు వేలంపాట కాలమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవాటికి ఏవిధమైన సంజాయిషీ కావలసినదెచ్చినప్పటికి ఈవిధమ సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకోవచ్చును. ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య, బెంబల్లిగి కరణప్ప, బెజవాడ. (1860). మేనేజర్.

స్వదేశీ సబ్బులు.

కన్నారి	0-8-0	మొగలి (కేవిదా)	0-4-1
కార్పాలిక్ (మేలు)	0-6-0	వేక్	0-3-1
మనోహర్	0-5-0	వసంతా	0-2-6
తెనండర్ (మేలు)	0-5-0	కర్పూరపు	0-2-0
" మధ్యరకం	0-4-0	సోపు గింజలది	0-2-0
వట్టివేరు	0-4-0	లకంగపట్టు	0-1-6
కోజా	0-4-0	విజిటాల్	0-1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం	0-4-0	విండర్	0-1-3
గోరింటి	0-4-0	కార్పాలిక్	0-1-3
గులాబి	0-4-0		

మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును. పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. స్వదేశీసామానుల అంగడి, నెం. 25, రంగనాథులు పేట, నెల్లూరు.

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణముధికము!!!

పంచభావము చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమాషధము.

ఈనొప్పులమన్నా. వాయువుపోట్లబావులు. పార్శ్వపునెప్పుల రారదోలును. పొట్టును బోగొట్టును. ఇవి యవి యనెల గతిలభమైన నొప్పులకు సంబంధించినవి. సముదాకలత హిందూదేశమందు తయారు చేయబడుచుండును. దీనిని విశేషములలోని అశేకులు వాడుచున్నారా. గొప్పగొప్ప వారిచే కేలకువలు యోగ్యతా శ్రమలు పొందియ్యును. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామరతైలము

తామర, తీట, వివేకగట్టి, దురద, ఉంగరములవంటియు, రసికాదుట, వెండ్రుక లూడిపోవుట మొదలగు వర్షవోగములను వాడెను చేయగలదు. రాజారాణి హస్తము చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 ల మాత్రమే.

మోహినీతైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు మా వెల 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

పంటి నొప్పులకు దిశ్యమధము; నువానగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దశ్చ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 ల.

అమృతం జనము డిపో,

6, తంబుచెట్టిపేట, మద్రాసు.

109, ప్రేరింగ్టన్, పోస్టు, బొంబాయి.

అమృతార్థము

అమృతార్థము కర్మమునకు పుట్టికేసిన శీర్షమును హెచ్చించి యిలమున కలిపించి యొత్తుకనుము చేసి తేలి కాని కుంకుమ పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. శీర్షము, భేదము, తిలదోష్టు, హిమ్యుగోష్టు మొదలగువానిని తర్చుక నివారించును. (ఇది) అర్ధపాన దశ్చ 1-కి రూ. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముదేశంకర్ గోవింద్రి, జతంకర్షిగోపాల్ గోపాలయ్య, 17, బ్రాహ్మణ మండలము.

మలయ చందనము

(1251) వెగోగోముగ్గు మలయము మలయ పుష్పకాండమునకు ఎవరికిరెలియదు. సుగంధము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కణచికిత్సల పనిలేదు. యచ్చుమైన మా మలయచందనము ఎటువుతెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల వెగోగోమును మూడుపూలలో చూపును. దశ్చ 1-కి 2-0-0 గుండ్లపూర్తి. రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల కాశ్మీరమాషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిత్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది. 1/2 పాను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవర్ణగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

నానవలేహము

దగ్గులకు మంచిమందు. 1/2 పాను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు వాండ్లయభివృద్ధికి పనిచేయును.

బొంబాయి పార్శ్వస్వాతికత్

వైద్యుని

అయుర్యేద మాషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 3.

The Zandu Pharmaceutical Works
338 The Ayurvedic Pharmacists.
Highstone Road, Bombay, 13.

ప్రజాభిప్రాయములు

(1)

దీపావళి వసూళ్లు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, ఆంధ్రుల భావ్యభివృద్ధికి మూలకందమన, బృందావన పురమతిల్లిక ధరించిన ముఖ్యభూషణ మన విరాట్టు "వాంఛజాతీయ కళాశాల"కు గాన్మల సమర్పించి కృతార్థక నందవలసిన నుదినము దీపావళిపండుగ. నాటిదినము కేక్కి వంచనలేక యాంధ్రులెల్ల రాంధ్రమాత నర్పింపవలసి యున్నది.

మా యూర నాంధ్రోద్భవాభిమాను లగు శ్రీమాక ము. రా. శ్రీ రాజే బొప్పరాజు కుమార మాకరాజులుంగా రామ్మయ్యనీలయ్య కార్యనిర్వాహక వ్యవహారమున గత వత్సరమునందెయు నింటింటి గాన్మల పరిగ్రహించి యాంధ్ర జాతీయ కళాశాలకే గాక మదరాసునందలి జాతీయవిద్యా నిధికి వైతము సాయమొనరించుచున్నాడు. ఈతత్వము జాతీయభిమానముగల నెల్లరు నీవత్సరమునకు గడంబుదనని విన్నవించుచున్నాను.

కార్యదీక్షగరము 80-10-18 వేదము-వేంకటకృష్ణశర్మ

(II)

ఆంధ్రాయుర్యేదమండలి

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యా! ఆశ్వయుజ బహుళ త్రియోదశి (1-11-18)

ఆయుర్యేదోధారకులును మహావిష్ణుశాసనార్థులు నగు శ్రీ ధన్వంతరియొక్క జన్మదినము. ఆయుర్యేద మన్నివైద్యములకు నాధారభూతమైనది గాన, దానికి బీజమును నాటిన మహాపురుషుడగు ధన్వంతరియొక్క జన్మోత్సవమున సత్కృతి పూరితము యున్నది. కాన, నాటిదినమున ఆయుర్యేదాభిమానలందఱు ధన్వంతరిపూజ చేసి, దీపావళిపండుగ భిక్షువలెనే ధన్వంతరిభిక్షు సలిపి, వచ్చెను ద్రవ్యము నాయుర్యేదాభివృద్ధికి వ్యయపరచుట నావిధియై యున్నది.

ఇందులకు ప్రోత్సాహముగా నాయుర్యేదవైద్యులు వైద్యాభిమానులు ఇంక నితర మహాపురుషు లందఱును వారివారి కేక్కి వంచనలేకుండ ద్రవ్యసహాయ మొనర్చి, బహుళోపకారియగు ధన్వంతరినోత్సవమును జయప్రదముగ జేయ ప్రార్థింతులు. కాన, తామందఱును మన ఆంధ్రదేశమం దాయుర్యలములందు సంఘముగా జేరి, తగినయేర్పాటులతో ధన్వంతరిభిక్షు సంపాదించి మచ్చద్రవ్యములతో సగము ఆయుర్యేదాభివృద్ధి పాటుపడుచున్న తెజాదలోని ఆంధ్రాయుర్యేద మండలికిని, మిగిలిన సగము వైష్ణవబ్రతులలోని ఆయుర్యేద మహామండలికిని పంప ప్రార్థింతులు.

ఆంధ్రాయుర్యేదమండలి, నోరి రామశాస్త్రి
తెజవాడ. 29-10-18. కార్యదక్షి.

III

ఉపాధ్యాయుల బాధ

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు :

అయ్యా, బోర్డుస్కూళ్లు గ్రామములలో నుండును. గ్రామములు విశేష సాగరికత గలవిగా గాని విశేషవర్తక వ్యాపారము గలవిగా గాని యుండవు. బోర్డుస్కూళ్లు ఉపాధ్యాయులకు జీతములు స్వల్పములు. చాలమంది ఉపాధ్యాయులు జీతములు ఏమాత్రము ఆలస్యముగవచ్చినను తికమకలు పడుచుండును. అప్పులకొరకు ప్రశస్తిించుచును. ఒకటి రెండువోట్ల అడిగినను అప్పువోరునప్పుడు అంతరకు తాజుగ నుండిన ఉపాధ్యాయుని బుద్ధికి ఒకవిధమైన చలనము కలిగి తొందర త్రిటుపాటు వైరాగ్యము వినుగు ఆత్మనింద పరచింద మొదలగువానికి లోనై గిరునతిరుగుచు వ్యక్తిని నేలబెట్టి కొట్టుచుండును. ఇది అనుభవక వైద్యము. మా వెద్రాపురంతాలూకా బోర్డు వెసిడెంటువారికి మాపాట్లు వేద్యమైనట్లు ఈ నడుమ కొన్ని మాచలవలన కనబడుచున్నది. పట్టుబిడువక సునచేసినచో వెసిడెంటువారు మాపాటికి కల్పితము చే ఆగుదురు. ఇంతటితో మాకదగండ్లు గట్టెక్కిన వను కొంటిమి. లేదు. మరెయ్యి బాధ మహానందించింది. అది కరెన్సినోటు మార్గము. జీతములు మన ఆర్థులుగా పంపబడుచున్నవి. పోస్టాఫీసువారు నాధారముగా రూ 5 లవి రూ 2 1/2 లవి కరెన్సినోట్లు మాకచ్చుచున్నాడు. కొంతమైన చిల్లర మున్ను. ఆనోట్లకువై నండు చిల్లరమూత్ర మిచ్చెదరు. ఎవరిజీతములు వారు వెంటనేపుచ్చుకొని అక్విటెన్సులో సంతకముచేయుటకే వీలులేదన్నది. ఎట్లు వీలులుగను? ఆ నోట్లలో ఒకదానికైన చిల్లరదొరకదు. వర్తకులు లెక్కకు. ఉన్న కొద్దిమందికైన రకముతిరుగదు. గ్రామప్రజలలో మార్చుకొనకుండ గ్రామాధికార్థకు లినిన్యూవారు కఠినమైన ఉత్తరవిచ్చి. ఈ మినోట్లు మార్చుకొనుట ఎట్లు? ఎప్పుడు? మన స్నేహితులను బొంబులు యెప్పుడు? మాకెప్పుడు తొలగ గొట్టు మహానుభావులు లేరా? ఉన్నాడు. మహానుభావు నకు ఈ నిజానము చేదికొనుచున్నాము. మహాకా! పూజయైనది. భవ్యనిపూజ యెన్నడు వృధాకాలేదు. ఇక తెరవెడలక తప్పదు.

బోర్డుస్కూలు ఉపాధ్యాయుడు

IV

తాలూకాబోర్డులు-అధ్యక్షులు.

అయ్యా, మనము కొరింది ప్రభువు లిచ్చినది తాలూకా బోర్డునందు స్వాతంత్ర్యము కావున తిరిగిపాలనమును గూర్చి విమర్శించుట మనకు విధానముకదా. ఏవిషయమునందునును ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చిరా? ఏరాజాదముం బడసినవారినె యధ్యక్షుని జేయకలెను. లేకున్న ప్రభుత్వోన్యాయో యుం దనలెను. అట్లుగాక యెందును బొందని పద్ధతి ముఖదాయక ము కానేరదు. అంగేయవైద్యము చేసినపు డాపద్ధతి పద్ధతి మెయియ్యవలెను. జేశియవైద్య మయిన అందుకు సరిపడిన పద్ధతి కావలెను. వైద్యమొకటి పద్ధతి మరెయొకటి యయిన నది మహాభోగ్యరమెనుగును. ఆనవోగ్యములని చెప్పి ప్రభుత్వోన్యాయోకంటె పధికముగ నిరంకుశాధికారము నుపయోగించువారికి గాని నిరంతరము పనులకొరకు బుద్ధిని విని యోగించి దిగ్విద్యనానత్తు లగు స్త్రీ దురువగు గాని యెప్పు గించుటచేత జీతములేని యాపద్ధతిని గొరవముకొరకు నంగిక రించి తీరకలేక క్రింది యువోగ్యములచేతి బొమ్మలకే నాడుచుండురు సరికదా కార్యాచరణవిధానమునం దలనాటులేక పరాధినులగుచున్నార. ఇందువలన ప్రజలకు సౌఖ్యములేరు గాని క్రింది యువోగ్యములకు మాత్రము విశేషలాభము కలుగుచుండును. మనరాజధానిలోని కొన్ని బోర్డులలో నట్లు జరుగుచున్నదని లోకప్రతితి గలదు. కావున దొరతనము వారు తగిన బాగ్యత చేయుదురు గాక. అనియలుందనిండు. మరి యొక విషయమును మనము ముచ్చటించుకొందము.

ప్రస్తుతము రాజమహేంద్రవరము తాలూకాబోర్డు నకు నేటి సోమయాజులుగాని అధ్యక్షుడు. వారు నిమ్మపట న్నాదయులు. మంచిచాకచక్రముగలవారు. సువర్ణము అనినర్వ త్రి విశేషమె. వార్ధకము ప్రవేశింపకముందయిన వారి పరిపాలనము మిక్కిలి సంతుష్టికరముగ నుండునట్లు నిశ్చయమె. వారికి వయసున వార్ధకముపడివలన బుద్ధి యందును పూర్వ పుధారణాశక్తి యందును కష్టము. జ్ఞానేంద్రియ ప్రపంచ మునకును బలము తగ్గుటసహజము. ఒకరు చెప్పకొనినశ్చితిని విని న్యాయముగ నన్నట్లు తోచి తాముచేసిన వాగ్దానమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనుటయెడ దృఢము. అదియొక మార్గము. చివ రకు తాము వ్రాసినచేయ వత్తువు మరియొక మార్గము అగును. ఇందువలన ప్రజాసంఘమునకు తృప్తికరముగ నుండవలెను. కాని, ఆయాకాభాధికారులకు క్రిందియువోగ్యములకును నిరంకుశాధికారము కలుగుచుండును. సోమయాజులుగా రియినను మాయ మయి యధికారదినములయం దసంతుష్టికలుగ వుండుటకై క్రింది యధికారులను జూచుచుండిన ప్రజలను వై విమును గుంతించెదరు. ముందు చూడవలసి యున్నది. రాజమండ్రి ఆక్టోబరు 25. భ. వీర వేంకటదీక్షితులు.